

۱ - کدام بیت حسّ شادی را به مخاطب منتقل می‌کند؟

- ۱) ای سرخوشان ای سرخوشان آمد طرب دامن کشان / بگرفته ما زنجیر او بگرفته او دامن ما
- ۲) وقت سحر که بلبل قهقهه بر چمن زند / ساغر چشم من به خون، رنگ دهد شراب را
- ۳) کباب شد دلم از سوز سینه و آتش عشق / ببرد آبم و خون در دل کباب انداخت
- ۴) اگر شراب نباشد چه غم که وقت صبح / دو چشم اشک‌فشان ساغر شراب من است

۲ - کدام واژه‌ها در متن زیر سجع ندارند؟

«الهی اگر به دوزخ فرستی، دعوی‌دار نیستم و اگر به بهشت فرمایی، بی‌جمال تو خریدار نیستم؛ مطلوب ما بر آرد که جز وصال تو طلبکار نیستم، روز محشر عاشقان را با قیامت کار نیست کار عاشق جز تماشای وصال یار نیست»

- ۱ «فرستی - فرمایی»   ۲ «دعوی‌دار - خریدار»   ۳ «برآرد - طلبکار»   ۴ «دعوی‌دار - طلبکار»

۳ - در کدام گزینه آرایهٔ «جناس تام، وجود ندارد؟

- ۱) من اگر تار سر زلف تو گیرم در چنگ
  - ۲) منطق و صغری و کبری منتفی شد در زمان
  - ۳) برو ای ترک که ترک تو ستمگر کردم
  - ۴) دوش گیسوی تو را ریخته دیدم بر دوش
- تار در ناله رود چنگ در آید به خروش
تا که صرف و نحو خواهد با چه نحوی صرف شد
حیف از آن عمر که در پای تو من سر کردم
خاطر آشفته‌ام امشب ز پریشانی دوش

۴ - در همهٔ ابیات زیر به‌جز ..... آرایه‌های «واج‌آرایی، واژه‌آرایی و کنایه» به تمامی دیده می‌شود.

- ۱) مستان می ما را هم ساقی ما باید
  - ۲) به روز من و حال من کس مباد
  - ۳) خسروا گوی فلک در خم چوگان تو باد
  - ۴) مرغان که کنون از قفس خویش جدایی
- با آن همه شیرینی گر ترش کند شاید
که یارم رود پیش چشمم به باد
ساحت کون و مکان عرصهٔ میدان تو باد
رخ باز نماید و بگویند کجایید

۵ - تقطیع هجایی مقابل کدام مصراع کاملاً درست است؟

- ۱) ملکا ذکر تو گویم که تو پاکئی و خدایی: -UU - -UU - -UU - -UU-
- ۲) زنجیر زلفش هر طرف دیوانهوارم میکشد: - - U - - - U - - - U - - - U - - -
- ۳) گرچه من خود ز عدم خرم و خندان زادم: -UU - -UU - -UU - -U-
- ۴) هر چه گویی آخری دارد به غیر از حرف عشق: -U - - - U - - - U - - - U - - -

۶ - بر اساس تقسیم‌بندی سبکی ملک‌الشعراى بهار به ترتیب نثر مصنوع و نثر فنی مربوط به کدام دوره‌ها است؟

- ۱) بازگشت ادبی - سبک عراقی
- ۲) سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان - بازگشت ادبی
- ۳) سبک عراقی - سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان
- ۴) سبک عراقی - بازگشت ادبی

۷ - با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها، همه تحولات زیر به جز گزینه‌ی ..... پدید آمد.

- ۱) دامنه‌ی موضوعات شعر گسترش یافت.
- ۲) از سادگی بیان شعر کاسته شد.
- ۳) بر قدرت عواطف و عمق اندیشه‌ها افزوده شد.
- ۴) خانقاه‌ها در شمار پشتیبانان و پناهگاه‌های شعر فارسی درآمدند.

۸ - همهٔ ابیات با بیت زیر ارتباط مفهومی دارند؛ به‌جز:

«تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد»

- ۱) شکوفه شور فکنده است در گلستان‌ها
  - ۲) زمین شده است ز برگ شکوفه سیمین‌تن
  - ۳) خوش است فصل بهاران شراب نوشیدن
  - ۴) شکوفه سبزه به دست نیاز دامن شوق
- شده است خوان زمین گم در این نمک‌دان‌ها
گشوده است بغل باغ از خیابان‌ها
به روی سبزه و گل همچو آب غلتیدن
شکوفه عشوه بیارید و سروناز آورد

۹ - کدام گزینه درباره بیت زیر درست است؟

«گلایه‌ای نکنی بغض خویش را بخوری

که حق حق تو مبدا به گوششان برسد»

۱) فاقد آرایه تکرار است.

۲) آهنگ و مضمون هم‌سو نیستند.

۳) تکرار صامت «ش» نقش بارزی در فضای کلی شعر دارد.

۴) آرایه‌های کنایه‌ها و لحن غم‌انگیز بیت افزوده است.

۱۰ - هریک از آثار زیر به ترتیب در زمره کدام گروه از زبان‌های ایرانی قرار می‌گیرد؟

«فرمان شاهان هخامنشی - یادگار زریران - درخت آسوریک - مکاتبه مقامات دولتی ساسانی - هزار و یک شب»

۱) فارسی میانه - فارسی نو - فارسی میانه - فارسی نو - فارسی باستان

۲) فارسی میانه - فارسی میانه - فارسی باستان - فارسی نو - فارسی نو

۳) فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی میانه - فارسی میانه

۴) فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی نو - فارسی میانه - فارسی باستان

۱ - از میان ابیات زیر، قافیۀ چند بیت براساس قاعدهٔ «۲» است؟

- (الف) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشتهٔ خویش آمد و هنگام درو
 (ب) آمد بهار جانها، ای شاخ تر به رقص آ / چون یوسف اندر آمد مصر و شکر به رقص آ
 (پ) ننشیند آتشم چو ز حق خاست آرزو / زین سو نظر مکن که ز آن جاست آرزو
 (ت) ای ساقی و دستگیر مستان / دل را ز وفای مست مستان
 (ث) سیر نیم سیر نی از لب خندان تو / ای که هزار آفرین بر لب و دندان تو

- ۱) دو   ۲) سه   ۳) چهار   ۴) پنج

۲ - در بیت زیر، چند هجای کشیده دیده می‌شود؟

«درد ما را نیست درمان الغیث / رنج ما را نیست پایان الغیث»

- ۱) چهار   ۲) پنج   ۳) شش   ۴) هفت

۳ - خط عروضی کدام مصراع در مقابل آن نادرست آمده است؟

- ۱) سعیدیا دی رفت و فردا همچنان موجود نیست (سعیدیا دی رفتُ فردا همچنان موجود نیست)
 ۲) چون سرآمد دولت شب‌های وصل (چُن سرآمد دَلتِ شَب‌هایِ وصل)
 ۳) هم تو منزهی ز جا هم همه جای حاضری (هم تُو مَنزَهِی ز جا هم هَمِ جای حاضری)
 ۴) این نقد بگیر و دست از آن نسبه بدار (این نقد بگیرِ دَسْتَرانِ نِسیِ بدار)

۴ - تعداد مصوٰت مصراع کدام گزینه در مقابل آن نادرست آمده است؟

- ۱) به جز دندان کز آب زندگی چون آسیا گردد (۱۶)   ۲) دل ما گر ز رهایی شود آزاد، اسیر (۱۳)
 ۳) از دم تیغ تو احیای شهادت کرده‌ام (۱۵)   ۴) تو صحرای دل بین در آن قطره‌خون (۱۱)

۵ - کدام خط عروضی در نوشتن مصراع‌های زیر درست رعایت شده است؟

- ۱) ذوق تعین هوس، رنج تعلق است و بس: ذوق تَعیِّینِ هَوَس، رنج تَعَلُّقِست و بَس
 ۲) یک دو نفس ناله شو و از دل دیوانه برآ: یک دُو نَفَسِ نالِ شُ و از دِلِ دیوانه بَرَا
 ۳) یک گام اگر ز وهم تعلق گذشته‌ای: یک گامِ گر ز وَهْمِ تَعَلُّقِ گُذشتِ ای
 ۴) باغی است طاووس رخس ماری است افسون‌گر در او: باغیست طاووسِ رُخسِ ماریست افسون‌گر درو

۶ - جاهای خالی عبارت زیر را کدام گزینه کامل می‌کند؟

«زبان‌های ایرانی میانه، به دو گروه زبان‌های ..... و ..... تقسیم می‌شوند. زبان ..... در دورهٔ اشکانیان رایج بوده و تا اوایل دورهٔ ..... نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است. این زبان در ..... و ..... ایران متداول بوده است»

- ۱) پارتی - پهلوی - پهلوی - سامانی - مشرق - شمال شرقی   ۲) پارتی - پهلوی - پارتی - ساسانی - شمال - شمال شرقی
 ۳) نو - دری - پارتی - سامانی - مشرق - شمال شرقی   ۴) پهلوی - پارتی - پهلوی - ساسانی - شمال - شمال غربی

۷ - باتوجه به ابیات پایانی «روبه و شکارچی» و ساختار فکری شعر، عطار به دنبال کدام نتیجه‌گیری است؟

- «چو نام دل شنید از دور، روبه / جهان بر چشم او شد تیره، آن‌گاه
 به دل می‌گفت: با دل نیست بازی / کنون باید به کارم حبله‌سازی
 حدیث دل، حدیثی بس شگفت است / که در عالم، حدیثش در گرفته است»

- ۱) نتیجه‌گیری عرفانی درباره‌ی ارزش و جایگاه دل   ۲) نتیجه‌گیری تعلیمی - اخلاقی درباره‌ی عدم توجه به ظواهر
 ۳) آزردهن و شکستن دل، دور از دانش و معرفت است.   ۴) نتیجه‌گیری معرفت‌اندیشانه درباره‌ی صداقت و راستی

۸ - کدام بیت «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟
«نرگس از چشمک زدن شد فتنه در صحن چمن

شبهه‌های چشم جادوی توام آمد به یاد»

- ۱ سوسن و گل آسمانی مجلسی آراستند
- ۲ بود لرزان شعله شمعی در آغوش نسیم
- ۳ در چمن پروانه‌ای آمد ولی ننشسته رفت
- ۴ شهر پرنگامه از دیوانه‌ای دیدم رهی

۹ - در بیت، «یاد باد آنکه ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غمدیده ما شاد نکرد» واج‌های «ه، و ی، در چند مورد صامت هستند؟

- ۱ پنج
- ۲ سه
- ۳ هشت
- ۴ چهار

۱۰ - تعداد هجاهای بلند کدام مصراع در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

- ۱ زبان کشیده چو تیغی به سرزنش سوسن (۸)
- ۲ حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی (۷)
- ۳ در عین گوشه‌گیری بودم چو چشم مست (۱۰)
- ۴ بگفتا چون به دست آری نشانش (۸)

۱ - در کدام گزینه حرف «و» به صورت صامت به کار نرفته است؟

- ① می نوش که عمر جاودانی این است
 ② افسوس که سرمایه ز کف بیرون شد
 ③ ای دوست دل منه که در این تنگنای خاک
 ④ یاد یاران یار را میمون بود
- خود حاصلت از دور جوانی این است
 وز دست اجل بسی جگرها خون شد
 ناممکن است عافیتی بی تزلزلی
 خاصه کان لیلی و این مجنون بود

۲ - ویژگی مقابل کدام بیت با آن همخوان نیست؟

- ① عقل کلّی که از تو یافته راه
 ② چو هندو زلف دودآسای او آتش نشین
 ③ بوی تو می شنیدم و بر یاد روی تو
 ④ عهد و پیمان تو با ما و وفا با دگران
- هم ز هیبت نکرده در تو نگاه (پیام بیت ناتوانی عقل در شناخت خداوند است).
 چو طوطی لعل شکر خای او شیرین جواب (از آرایه های تشبیه و استعاره استفاده شده است).
 دادند ساقیان طرب یک دو ساغرم (ضمیر «م» در واژه «ساغرم» در نقش مفعول، جابه جا شده است).
 ساده دل من که قسم های تو باور کردم (حذف فعل در هر دو مصراع صورت گرفته است).

۳ - با توجه به قافیه و ردیف، کدام گزینه از سبک خراسانی دورتر است؟

- ① مرا بسود و فروریخت هرچه دندان بود
 ② حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست
 ③ دانش اندر دل چراغی روشن است
 ④ اگر سربه سر تن به کشتن دهیم
- نبود دندان لابل چراغ تابان بود
 باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست
 وز همه بد بر تن تو جوشن است
 از آن به که کشور به دشمن دهیم

۴ - در کدام بیت، موازنه وجود ندارد؟

- ① چرا مطرب نمی خواند سرودی؟
 ② بهاری کز دو رخسارش همی شمس و قمر خیزد
 ③ بگفتا هر شبش بینی چو مهتاب؟
 ④ این لطافت کز لب لعل تو من گفتم که گفت
- چرا ساقی نمی گوید درودی؟
 نگاری کز دو یاقوتش همی شهد و شکر ریزد
 بگفت آری چو خواب آید، کجا خواب؟
 وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید

۵ - عبارت کدام گزینه، درباره سبک شعر در نیمه قرن ششم و اوایل قرن هفتم کاملاً درست است؟

- ① شعر این دوره از نظر موضوع متنوع نبود و به شاخه هایی چون مدح و هجو و تغزل محدود شد.
 ② برخی از شاعران این دوره هم چون سنایی و مولوی از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می کردند.
 ③ سبک شعر در این دوره متحول شد و مقدمه ظهور سبک عراقی در شعر فارسی شد.
 ④ حکمت و دانش و اندیشه های غیر دینی در شعر این دوره تأثیری عمیق بخشید و جزئی از مضامین برجسته شعر این دوره شد.

۶ - کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟

چون شمع نیمه جان به هوای تو سوختیم / با گریه ساختیم و به پای تو سوختیم

- ① تشخیص   ② تضاد   ③ جناس   ④ تشبیه

۷ - نشانه های هجایی و پایه های آوایی مصراع بیت «چنین است آسمان ای وای مستان»، در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟

- ① $U - - - U | - - - U | - - - U$
 ② $U - - | - - U - - | - - U$
 ③ $U - - | - - U | - - - U$
 ④ $U - - | - - U | - - - U$

۸ - در دو بیت زیر کدام ویژگی زبانی و فکری وجود ندارد؟

«نهنگی بچه خود را چه خوش گفت
به موج آویز و ساحل پرهیز
به دین ما حرام آمد کرانه
همه دریاست ما را آشیانه»

- ۱ کاربرد «را» به شکل قدیمی آن و در زبان امروز چنین کاربردی رایج نیست. ۲ محتوی دوبیت «دینی» و «مذهبی» است و از آسایش دائمی بر حذر می‌دارد.
۳ آرایه‌های ادبی در آن نسبتاً اندک است. ۴ ابیات حالت پند و اندرز دارد و به سخت‌کوشی و ایستادگی دعوت می‌کند.

۹ - قافیه در تمام ابیات به جز بیت گزینۀ ... صحیح است.

- ۱ خواجه دنیا و دین گنج وفا صدر و بدر هر دو عالم مصطفی
۲ مزن بر دهان گنهکار مشت که رفته جنهم که شد در بهشت
۳ مرد میراثی چو خورد و شد فقیر آمد اندر یا رب و گریه و نفیر
۴ بی‌مرادی مؤمنان از نیک و بد تو یقین می‌دان که بهر این بود

۱۰ - در متن زیر، کدام دو کلمه سجع ندارند؟

«دو برادر یکی خدمت سلطان کردی و دیگری به سعی بازو نان خوردی. باری توانگر گفت درویش را: چرا خدمت نکنی تا از مشقت کار کردن برهی؟ گفت: تو چرا کار نکنی تا از مذلت خدمت رهایی یابی؟ که حکما گفته‌اند: نان خود خوردن و نشستن به از کمر زرین به خدمت بستن.»

- ۱ خوردن، نشستن ۲ نکنی، یابی ۳ نشستن، بستن ۴ کردی، خوردی

۱ - در مصراع: «کاین قصه شنید گشت خاموش» مفعول و مسند به ترتیب چند واج دارند؟

- ۱) چهار - پنج   ۲) پنج - پنج   ۳) شش - چهار   ۴) شش - شش

۲ - ویژگی سبکی کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- ۱) گر نه آیین جهان از سر همی دیگر شود / چون شب تاری همی از روز روشن تر شود (کاربرد قافیه و ردیف ساده)
 ۲) هر شب همی درخشد در گلستان / چون شعله‌های آذر گل‌های نار (استفاده طبیعی از آرایه‌های ادبی)
 ۳) ز دور هر که مر او را بدید پیر و جوان / به خوب تر لقبی گفت سیدا مرحب (سادگی زبان شعر)
 ۴) ای آن که همی قصه من پرسی هموار / گویی که چگونه است بر شاه تو را کار (استفاده از دو نشانه برای یک مضم)

۳ - مفهوم کلی عبارت «اما روزگار انصاف بستد و دمنه را رسوا گردانید و افترا و زرق او شیر را معلوم گشت. چه نهال کردار و تخم گفتار چنان که پرورده و کاشته شود به ثمرت رسد.» در کدام بیت دیده نمی‌شود؟

- ۱) همه تخم نامردمی کاشتی
 ۲) چو لشکر برون تاخت خشم از کمین
 ۳) رطب نورد چوب خرزهره بار
 ۴) تو ما را همی چاه کندی به راه
 ببین لاجرم بر که برداشتی
 نه انصاف ماند نه تقوی نه دین
 چو تخم افگنی بر همان چشم دار
 به سر لاجرم درفتادی به چاه

۴ - همه گزینه‌ها به جز ..... درست است.

- ۱) سبک دوره سلجوقی را باید بینابین نام نهاد؛ زیرا ویژگی‌های سبک هندی نیز در آن به چشم می‌خورد.
 ۲) سبک خراسانی بر حسب زمان به سه سبک فرعی سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود.
 ۳) سبک خراسانی را به علت آنکه اوج آن در زمان سامانیان بوده است، «سبک سامانی» هم نامیده‌اند.
 ۴) نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد.

۵ - کدام گزینه درباره زبان‌های ایرانی، درست است؟

- ۱) کتاب اوستا را موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می‌خواندند؛ تا اینکه سرانجام در دوره اشکانی، آن را به نگارش درآوردند.
 ۲) زبان پارسی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.
 ۳) آثار ادبی پهلوی به دلیل عدم حمایت پادشاهان ساسانی، به کتابت درنیامدند.
 ۴) آثار برجای مانده زبان فارسی باستان بیشتر آثار دینی زردشتی است.

۶ - در ابیات کدام گزینه، ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی درست آمده است.

- الف) مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه و مدح و اندرز است.
 ب) از لغات عربی و لغات بیگانه در مقایسه با دوره‌های بعد کم‌تر استفاده شده است.
 ج) اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره ساده است و جنبه علمی و دستوری دارد.
 د) اشعار با افکار فلسفی و پیچیدگی‌های عرفانی در آمیخته است.
 ه) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی در شعر غلبه دارد.
 و) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است.

- ۱) الف - ج - ه   ۲) الف - ه - و   ۳) ب - ج - د   ۴) د - ه - و

۷ - کدام گزینه درباره «نثر» در قرن‌های اولیه (چهارم و پنجم) نادرست است؟

- ۱) بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی اشاره دارد.
 ۲) در عهد سامانی، نثر هم مانند شعر فارسی، رواج و رونق گرفت.
 ۳) اصل تفسیر طبری را «محمدبن جریر طبری» به زبان پهلوی نوشته است.
 ۴) کتاب «تاریخ الرسل و الملوک» اثر محمدبن جریر طبری و به عربی است.

۸ - چند مورد از عبارتهای زیر نادرست هستند؟

(الف) بخش‌های زیادی از اشعار پهلوی به‌جا مانده است.

(ب) آثار به‌جای ماندهٔ زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.

(ج) منطقهٔ زبان دری، نخست در مشرق و شمال شرق بود.

(د) در دورهٔ ساسانی، اثری به زبان پارسی تألیف نشده است.

(ه) دری، زبان رسمی دوران ساسانیان بوده است.

① دو   ② یک   ③ چهار   ④ سه

۹ - ترتیب قرار گرفتن آرایه‌های «کنایه، مجاز، استعاره، ایهام، واج‌آرایی» در کدام گزینه آمده است؟

(الف) بدی کان بر تو می‌آید ز چشم است و زبان و دل   مباش ایمن که روز و شب تو را در خانه‌اند اعدا

(ب) با این دل ماتم‌زده آواز چه سازم   بشکسته نیام با لب دمساز چه سازم

(ج) به کس مگوی که پایم به سنگ عشق برآمد   که عیب گیرد و گوید چرا به فرق نپویی؟

(د) به صبر کوش تو ای دل که حق رها نکند   چنین عزیز نگیری به دست اهرمنی

(ه) رفت بر باد آن بساط و شد پریشان جمع ما   تلخ شد عیشی که همچون شهد و شکر داشتم

① ج، د، الف، ب، ه   ② د، ب، ه، ج، الف   ③ ج، الف، ب، د، ه   ④ ب، ج، ه، الف، د

۱۰ - در متن زیر، کدام دو کلمه سجع ندارند؟

«دو برادر یکی خدمت سلطان کردی و دیگری به سعی بازو نان خوردی. باری توانگر گفت درویش را: چرا خدمت نکنی تا از مشقت کار کردن برهی؟ گفت: تو چرا کار نکنی تا از

مذلت خدمت رهایی یابی؟ که حکما گفته‌اند: نان خود خوردن و نشستن به از کمر زرین به خدمت بستن.»

① خوردن، نشستن   ② نکنی، یابی   ③ نشستن، بستن   ④ کردی، خوردی

۱ - همهٔ گزینه‌ها به جز ..... دربارهٔ تاریخ ادبیات قرن‌های پنجم و ششم هجری درست است؟

- ۱) آمیزش فارسی دری با کلمات و لغات نواحی مرکزی و شرقی ایران
 ۲) علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیبا
 ۳) تأثیرپذیری برخی از شاعران از ادبیات عرب و مضامین شعری آن
 ۴) رواج تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی و به کمال رسیدن نثر ساده

۲ - در کدام گزینه به ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی دیده نمی‌شود؟

- ۱) به چاه اندر افتاد و شکست پست
 ۲) تا مر مرا دو حلقه بند است بر دو پای
 ۳) نبشته که با گفته گرد آمدی
 ۴) گیرم صبور گردم، برجای نیست دل
 شد آن نیکدل مرد یزدان پست
 هشتم دو دیده گویی از خون دو ناودان
 وگر چند بس بی کران باشدی
 گویم به رسم باشم، هموار نیست رای

۳ - کدام واژه‌ها در متن زیر سجع ندارند؟

«الهی اگر به دوزخ فرستی، دعوی دار نیستم و اگر به بهشت فرمایی، بی‌جمال تو خریدار نیستم؛ مطلوب ما برآر که جز وصال تو طلبکار نیستم.»
 «روز محشر عاشقان را با قیامت کار نیست
 کار عاشق جز تماشای وصال یار نیست»

- ۱) «فرستی - فرمایی»
 ۲) «دعوی‌دار - خریدار»
 ۳) «برآر - طلبکار»
 ۴) «دعوی‌دار - طلبکار»

۴ - کدام مورد دربارهٔ «فارسی نو» نادرست است؟

- ۱) بهره‌گیری از الفبای خط عربی
 ۲) زبان محاوره و مکاتبه در بین مقامات دولتی ساسانیان
 ۳) متحول شدن زبان پارسی پس از ورود اسلام به ایران
 ۴) پدید آمدن ادبیات این زبان همزمان با دورهٔ ساسانی

۵ - پایه‌های آوایی کدام مصراع، هم‌وزن با پایهٔ آوایی «اگر لب را» (با چهار بار تکرار) است؟

- ۱) به خُلق و لطف توان کرد صید اهل نظر
 ۲) همه را هست همین داغ محبت که مراست
 ۳) سپندی گو بر آتش نه که دارد کار و باری خوش
 ۴) چو دل با خدای است خلوت نشینی

۶ - کدام گزینه درباره زبان‌های ایرانی و آثار به جا مانده از آن‌ها صحیح است؟

- ۱) شاخه جنوبی از گروه غربی را در زبان ایرانی میانه «پارتی»، یا «پهلوانیک» می‌گویند.
 ۲) آثار ادبی پهلوی به سبب بی‌اهمیتی سنت شفاهی، غالباً به کتابت در نیامده است.
 ۳) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با پدید آمدن دولت ساسانی شکل گرفته است.
 ۴) یادگار زیریران رساله کوچکی است در زمره آثار غیر دینی که رنگ دینی دارد و اصلی پارتی.

۷ - نخستین آثار زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. خراسان بزرگ شامل چه مناطقی می‌شد؟

- ۱) خراسان کنونی - افغانستان - ارمنستان - تاجیکستان
 ۲) ماوراءالنهر - تاجیکستان - افغانستان - خراسان کنونی
 ۳) تاجیکستان - آذربایجان - ماوراءالنهر - افغانستان
 ۴) خراسان کنونی - سیستان - تاجیکستان - آذربایجان

۸ - توضیح مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) چه فتنه بود که حسن تو در جهان انداخت
 ۲) می‌رود تا در کمند افتد به پای خویشتن
 ۳) مهمان شاهم هر شیبی بر خوان احسان و وفا
 ۴) تو دوستی کن و از دیده مفکمن زنهار
 که یک دم از تو نظر بر نمی‌توان انداخت (دوبار حذف همزه در بیت رخ داده است).
 گر بر آن دست و کمان چشم اوقند نخجیر را (نون ساکن در واژه «کمان» حذف می‌شود).
 مهمان صاحب‌دولتم که دولتش پاینده با (و، صامت در این بیت وجود دارد).
 که دشمنم ز برای تو در زبان انداخت (در مصراع اول، شش هجای کوتاه وجود دارد).

۹- آرایه‌های «جناس - ترصیع - واج‌آرایی - موازنه - تضاد» به ترتیب در کدام گزینه به کار رفته است؟

الف) رخس نسرين و بويش نيز نسرین

لبش شیرین و نامش نیز شیرین

ب) هم مرا هم‌راز و هم همدم مدام

هم مرا هم درد و هم محرم مدام

ج) چون جهان سر بر خطت دارد مدام

چون قلم خط بر جهان چندی کشی

د) به خاک من نیفتد سایهٔ سرو بلند او

بین کوتاهی بخت نگونسازی که من دارم

ه) هم جهان در جانت می‌جوید مدام

هم ز جان می‌جویدت دایم جهان

۱) ج - الف - ب - د - ه

۲) ه - الف - ب - ج - د

۳) ب - ج - د - ه - الف

۴) ج - ب - الف - د - ه

۱۰- کدام بیت با بیت «چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود / دیگران را خیره‌خیره دل چرا باید خلید، تناسب معنایی دارد؟

۱) تا خار غم عشقت آویخته در دامن

کوتاه‌نظری باشد رفتن به بیابان‌ها

۲) خواهی که ز هیچ‌کس به تو بد نرسد

بدگوی و بدآموز و بداندیش مباش

۳) در جگرهای کباب این آه من زد آتشی

آه زین آه جگرسوزی که دل‌ها را بسوخت

۴) ز طریق شمع غافل مگذر در این بیابان

مژه آب ده ز خاری که به پا خلیده باشد

۱ - با توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، لحن کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) خروشی برآمد ز ایران سپاه
 ۲) سپهی بود جوانی که شکست
 ۳) سواری فرستیم نزدیک شاه
 ۴) همه برگرفتند با او خروش
- ز سر برگرفتند گردان کلاه
 پیری امروز برانگیخت سپاه
 بدان تا به راه آیدت نیم‌راه
 زمین پرخروش و هوا پر ز جوش

۲ - آرایه موجود در کدام گزینه در بیت زیر وجود ندارد؟

چنان با باده عشق تو سرگرم درین گلشن
 که خار راه او در زبر پا ریحانه می آید،

- ۱) مراعات‌نظیر، کنایه
 ۲) جناس، تشبیه
 ۳) ایهام، استعاره
 ۴) تشخیص، تناسب

۳ - در کدام گزینه «جناس ناقص اختلافی» وجود دارد؟

- ۱) دلا ز رنج حسودان مرنج و فارغ باش
 ۲) دیدی ای دل که غم یار دگر بار چه کرد
 ۳) نی حدیث راه پر خون می کند
 ۴) دردم از یار است و درمان نیز هم
- که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند
 چون بشد دلیر و با یار وفادار چه کرد؟
 قصه‌های عشق مجنون می کند
 دل فدای او شد و جان نیز هم

۴ - در بیت کدام گزینه، شاعر، از وزنی ضربی برای بیان محتوایی تعلیمی بهره برده است؟

- ۱) تحمل چو زهرت نماید نخست
 ۲) بدان تیز زهر آبگون خنجرش
 ۳) ز تنگی چنان شد که چاره نماند
 ۴) سواری چون من پای بر زین نگاشت
- ولی شهید گردد چو در طبع رست
 همی کرد چاک آن کیانی برش
 سپه را همی پود و تاره نماند
 کسی تیغ و گرز مرا برنداشت

۵ - در کدام یک از گزینه‌های زیر ویژگی‌های «سبک خراسانی» درست نیامده است؟

- ۱) معشوق عمدتاً زمینی است.
 ۲) مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز است.
 ۳) روح شادی و نشاط در شعر غلبه دارد.
 ۴) شعر واقع‌گراست و توضیحات عمدتاً طبیعی و ساده و ذهنی است.

۶ - نوع سجع‌های نوشته‌شده در برابر چند گزینه درست است؟

- الف) الهی، هر که تو را شناخت هر چه غیر از تو بود بینداخت. (مطرف)
 ب) توانگری به هنر است نه به مال، و بزرگی به عقل است نه به سال. (متوازی)
 پ) الهی، مگش این چراغ افروخته را مسوز این دل سوخته را. (متوازی)
 ت) هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات. (مطرف)
 ث) الهی، تو منزلی و دوستان تو در راه، پس نه دل عذرخواه است و نه زبان کوتاه. (مطرف)

- ۱) دو
 ۲) یک
 ۳) سه
 ۴) چهار

۷ - هر دو مورد ذکر شده در کدام گزینه از ویژگی‌های نثر سامانی نیست؟

- الف) کوتاهی جملات
 ب) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی
 ج) بهره‌گیری بیشتر از لغات عربی
 د) حذف افعال به قرینه

- ۱) الف - ج
 ۲) ج - د
 ۳) ب - الف
 ۴) ب - د

۸ - با توجه به عبارت زیر که از کتاب «قابوس‌نامه» است، کدام گزینه نادرست است؟

«سقراط با بزرگی خویش همی گوید که: گر من نترسیدمی که بعد از من، بزرگان و اهل عقل بر من تعنت کنند و گویند که سقراط همه دانش جهان را به یک بار دعوی کرد، من مطلق بگفتمی که من هیچ ندانم و عاجزم؛ بوشکور بلخی خود را به دانش بزرگ در بیتمی می‌ستاید و آن بیت این است؛ نظم:
تا بدانجا رسید دانش من
که بدانم همی که نادانم»

- ۱) این نثر، نمونه نثر دوره غزنوی و سلجوقی محسوب می‌شود.
۲) در این عبارت، افعال به قرینه معنایی حذف شده اند.
۳) در این عبارت، لغات عربی به کار رفته است.
۴) جمله‌های این عبارت اطناب دارند.

۹ - در کدام گزینه «حذف همزه» بیشتر صورت گرفته است؟

- ۱) گفت ای پسر این نه جای بازی است
۲) خدا را بر آن بنده بخشایش است
۳) بگفت از دل شدی عاشق بدین سان
۴) دل من نه مرد آن است که با غمش بر آید
بشتاب که جای چاره‌سازی است
که خلق از وجودش در آسایش است
بگفت از دل تو می‌گویی من از جان
مگسی کجا تواند که برافکند عقابی

۱۰ - کلمات مشخص شده در همه گزینه‌ها به جز ..... با هم «سجع متوازی» دارند.

- ۱) زان روی و خال دلستان برکش نقاب پرنیان
۲) زان عارض فرخنده‌خو، نه رنگ دارد گل نه بو
۳) ما خار غم در پای جان در کویت ای گلرخ روان
۴) سعدی چو شد هندوی تو هل تا پرستد روی تو
تا پیش رویت آسمان آن خال اختر برکند
انگشت غیرت را بگو تا چشم عبهر برکند
وان که که را پروای آن کز پای، نشتر برکند
کو خیمه زد پهلوی تو فردای محشر برکند

۱ - کدام مورد جزو اساس طبقه‌بندی سبک‌شناسی ارسطو نیست؟

- ۱) بر اساس نام شاعر   ۲) بر اساس مخاطب   ۳) بر اساس زبان   ۴) بر اساس هدف

۲ - نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) هیزم درویشان را خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح.
 ۲) آنکه بر دینار دسترس ندارد، در همه دنیا کس ندارد.
 ۳) مُلک بی‌دین باطل است و دین بی مُلک، ضایع.
 ۴) گاه از ندیدن خطّ مکتوب منتعش و گاه از ندیدن روی مطلوب، مشتعل.

۳ - در کدام بیت وزن و آهنگ با محتوا سازگار است؟

- ۱) تن از خوردن غم‌گدازش گرفت
 ۲) ناله زبر و زار من زارتر است هر زمان
 ۳) از آن پس که بسیار بردیم رنج
 ۴) ای سینه که دردمندی از غم
 چنین لقمه‌ای قوت جان را بود
 بس که به هجر می‌دهد عشق تو گوشمال من
 به رنج اندرون گرد کردیم گنج
 هم زانوی غم دوات جویم

۴ - ویژگی سبکی مقابل همه‌ی ابیات به‌استثنای ..... با آن همخوانی دارد.

- ۱) جماعتی که ندانند حظّ روحانی
 ۲) تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش
 ۳) مشک غماز است ورنی کی به شب شوریدگان
 ۴) ای برده عارضت به لطافت ز مه سبق
 تفاوتی که میان دواب و انسان است (فراوانی لغات عربی)
 بیان کند که چه بوده است ناشکیبا را (از میان رفتن لغات مهجور فارسی)
 از پی دل ره بدان گیسوی مشک‌آسا برند؟ (کاهش سادگی و روانی کلام)
 دل غرق خون دیده ز مهر رخت شفق (ورود لغات ترکی و مغولی به شعر)

۵ - مصراع زیر به‌ترتیب چند مصوّت و چند صامت دارد؟

«چو خواهی که گویی نفس بر نفس»

- ۱) دوازده - چهارده   ۲) یازده - سیزده   ۳) ده - پانزده   ۴) یازده - چهارده

۶ - درباره‌ی ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم کدام مورد صحیح است؟

- ۱) شعر این دوره به سبب آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر، تشبیهات گوناگون و به‌کارگیری انواع توصیف، مصنوع و پیچیده است.
 ۲) شعر حکمی با رودکی و شهید بلخی قوت یافت. حماسه‌ی ملی ایران و شعر حماسی با فردوسی به اوج رسید.
 ۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و شعر حکمی و اندرزی در دوره‌ی سلجوقیان به پختگی رسید.
 ۴) مفاهیم ذهنی شاعران این عصر از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر می‌رفت.

۷ - کدام گزینه درست است؟

- ۱) شاهنامه‌ی ابومنصوری که فقط چند صفحه‌ای از متن اصلی آن باقی مانده، در سال ۴۶۳ نگاشته شد.
 ۲) پرداختن به موضوعات حماسی، ملی و تاریخی از ویژگی‌های سبکی نویسندگان عهد ساسانی است.
 ۳) کتاب تاریخ‌الرسول و الملوک، اثر محمد بن جریر طبری، تاریخ مفضلی است که به فارسی برگردانده شده است.
 ۴) آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال، از مختصات سبکی نثر قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم است.

۸ - در تحلیل جملات زیر ویژگی ذکر شده‌ی مقابل کدام جمله نادرست است؟

- ۱) هر که دین او پاک‌تر و عقیدت او صافی‌تر در بزرگداشت شاهان مبالغت زیادت واجب شمرد. (حذف فعل)
 ۲) این کلماتی چند موجز از خصایص ملک و دولت و عدل و سیاست تقریر افتاد. (جابه‌جایی صفت و موصوف)
 ۳) سیاست ملوک را در ضبط ملک به شنیدن آن عدد تواند بود. (کاربرد تاریخی فعل)
 ۴) اشارات و مواعظ کتاب را فهرستِ مصالح دین و دنیا و نمودار سیاست شناخت. (کاربرد «را» در معنی «برای»)

۹ - نشانه‌های هجایی و پایه‌های آوایی بیت زیر، در کدام گزینه، درست داده شده است؟
 «گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگردد
 با طینت اصلی چه کند بد گهر افتاد»

② -- U/ --- / -- U/U --

④ -- /U -- /U -- / ---

① -- U/U -- U/U -- U/U --

③ -- /U -- / --- / ---

۱۰ - فضای عاطفی و آهنگ در کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

① چاره‌ای اکنون بجز مردن نمی‌دانم چو شمع

دری که بست قضا روزگار نگشاید

ور دل ندهد دل را ویران چو حلب بیند

چون عمر پایدار و فلک دستگیر نیست

② رشته‌ی عمرم به پایان آمد و تابش نماند

② ز روزگار در این بستگی چه شکوه کنم

③ گر در خور عشق آید خرم چو دمشق آید

④ دل بر امید وعده او چون توان نهاد

۱ - در کدام گزینه، نوع سجع متفاوت است؟

- ① تلخ را چه سود اگر آب خوش در جوار است و خار را چه حاصل از آن که بوی گل در کنار است؟
 ② مست باش و مخروش، گرم باش و مجوش، شکسته باش و خاموش.
 ③ الهی اگر کاسنی تلخ است، از بوستان است و اگر عبدالله مجرم است، از دوستان است.
 ④ الهی این چه داغی ست که سوختن مرهم اوست و این چه باغی ست که افروختن شبنم اوست.

۲ - مفهوم عبارات زیر از کدام بیت، دریافت نمی‌شود؟

«بوذرجمهر گفت: همه چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند.»

- ① روشنی عقل به جان داده‌ای
 ② اهل خرد گرچه در این ره بسند
 ③ سفره حکمت نه به یک‌جا نهند
 ④ سفره دانش نه به یک تن دهند
 ⑤ او همه‌دان است که عقل آفرید
 ⑥ چاشنی دل به زبان داده‌ای

۳ - با توجه به عبارت «مرد اگر چه در صورت، قبحی داشت، به جمال محاسن خصال هر چه آراسته‌تر بود، نقش از روی کار بازخواند، با خود گفت: خسرو در این پرگار عیب نقاش کرده است و ندانسته که رشته گران فطرت را در کارگاه تکوین بر تلوین، یک سر سوزن خطا نباشد، او را با سررشته راستی افکنم تا متنبه شود.» مرد، فاقد کدام ویژگی بود؟

- ① نیک‌خویی
 ② نیک‌منظری
 ③ نیک‌اندیشی
 ④ تیزهوشی

۴ - در کدام گزینه جناس ناقص افزایشی وجود دارد؟

- ① دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا
 ② چو منصور از مراد آنان که بردارند بر دارند
 ③ کار دلم به جان رسد کارد به استخوان رسد
 ④ من آنم که در پای خوکان نریزم
 ⑤ زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
 ⑥ در این درگاه حافظ را چو می‌خوانند می‌رانند
 ⑦ ناله کنم بگویدم دم مزن و عیان مکن
 ⑧ مر این قیمتی لفظ درّ دری را

۵ - در کدام یک از ابیات زیر آرایه‌ی «موازنه» وجود دارد؟

- ① دل بسته‌ی هواست گزیند ره هوا
 ② ساقیا برخیز و در ده جام را
 ③ نشاط من از عیش کمتر نشد
 ④ به خطا خاطرت کژی نگرفت
 ⑤ تن بنده‌ی دل آمد و با دل همی رود
 ⑥ خاک بر سر کن غم ایام را
 ⑦ امید من از عمر کوتاه نبود
 ⑧ از جفا خاطرت غبار نداشت

۶ - عبارت «کشف آب در مریخ» چند واج دارد؟

- ① پانزده
 ② شانزده
 ③ هفده
 ④ هجده

۷ - نشانه‌ی هجایی کدام گزینه درست است؟

- ① -U-: چونی
 ② -: سر
 ③ :U: شه
 ④ -UU: نرفت

۸ - در ابیات کدام گزینه به ویژگی‌های «فکری شعر سبک خراسانی» به درستی اشاره شده است؟

- الف) مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه مدح و اندرز است - معشوق، عمدتاً زمینی است.
 ب) فکر و کلام ساده است. - کم بودن لغات عربی و لغات بیگانه، در مقایسه با دوره‌های بعد.
 ج) اشعار پندآموز این دوره ساده است. - فکر و کلام ساده است.
 د) بیشتر، روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است. - شعر واقع‌گرا و توصیفات عمدتاً طبیعی است.
 ه) قافیه و ردیف بسیار ساده است. - روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد.

- ① ب - د - ه
 ② ه - ج - الف
 ③ ج - د - ب
 ④ د - ج - الف

۹ - در کدام دو بیت، سجع یکسان دیده می‌شود؟
 الف) گفت مرا دولت نو راه مرو رنجه مشو
 ب) بگریز ای میر اجل از ننگ ما از ننگ ما
 ج) جمالش آفتاب آمد جهان او را نقاب آمد
 د) خداوندا زهی نوری لطافت‌بخش هر حوری
 ه) نشود خماری شب‌نم، می‌جام انفعال

زانک من از لطف و کرم سوی تو آینده شدم
 زیرا نمی‌دانی شدن هم‌رنگ ما هم‌رنگ ما
 ولیکن نقش کی بیند به جز نقش و نگاری را
 که آب زندگی سازد ز روی لطف ناری را
 چو سحر چه مغز چیند سر خالی از هوایت

۴ ج - ه

۳ د - ه

۲ ب - د

۱ الف - ب

۱۰ - آرایه‌های «جناس - تضاد - تناسب - واج‌آرایی» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف - رازی مگوست، صولت جاوید چشم تو
 ب - دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست
 ج - آن همه ناز و تنعم که خزان می‌فرمود
 د - دردی است درد عشق که هیچش طیب نیست
 رازی که بود پشت و پناه نگاه ما
 چندی به پای رتم و چندی به سر شدم
 عاقبت در قدم باد بهار آخر شد
 گر دردمند عشق بنالد، غریب نیست

۴ د، الف، ج، ب

۳ ب، الف، ج، د

۲ د، ج، ب، الف

۱ ب، ج، د، الف

۱ - تعداد هجاهای واژه‌های کدام گزینه با همدیگر یکسان نیست؟

- ۱) سرپرده- افلاکیان- نگارنده   ۲) حیوان- زمین- روغن   ۳) خوشگوار- گشاینده- شعله‌افروز   ۴) هزیمت- خاوری- جواهر

۲ - همه موارد از ویژگی‌های عمده شعر فارسی در سده‌های پنجم و ششم است؛ به جز:

- ۱) ورود لغات ترکی و مغولی، رواج هجو در شعر   ۲) از میان رفتن لغات مهجور فارسی، واقع‌گرایی در شعر
۳) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی، توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی   ۴) ورود اصطلاحات عرفانی، فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی

۳ - کدام گزینه درباره شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم مصداق ندارد؟

- ۱) شعر حکمی و اندرزی در این دوره به وجود آمد.
۲) از ویژگی‌های شعر این دوره، سادگی فکر و روانی کلام است. شاعر می‌کوشد تا فکر و خیالش را همان گونه که به خاطرش می‌رسد بیان کند.
۳) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، حماسی، مدحی و غنایی بود.
۴) شاعران بیش‌تر به درون‌گرایی و تعالیم کلی اخلاقی توجه داشتند و به واقعیت بیرونی نظر نداشتند.

۴ - نثر کدام گزینه از متون دوره سامانی است؟

- ۱) مراد از جمع و تألیف و تصنیف کردن به جز آن نباشد که نام مصنف بدان کتاب زنده باشد و خوانندگان و متعلمان وی را دعای خیر گویند.
۲) از بهر آن که بسیار تفتیش قوم کردی، او را قریش نام کردند و دیگر گروه گویند قریش نام اسبی است اندر دریا و آن اسب بر خلق دریا جملگی غلبه دارد از ماهی و جز ماهی.
۳) هر آن کس که او دو شغل دارد، همواره هر دو شغل بر خلل باشد و او مقصر و ملامت‌زده؛ و فرماینده و کارفرما، متشگگی و رنجوردل.
۴) و حقیقت تو آن معنی باطن است و هر چه جز این است، همه تبع اوست و لشکر و خدمتگار اوست و ما آن را نام دل خواهیم نهادن و چون حدیث دل کنیم، بدان که این حقیقت را می‌خواهیم که گاه‌گاه آن را روح گویند و گاه‌گاه آن را نفس گویند.

۵ - مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) بیدار بخت ما که تو دیدی به خواب رفت
۲) آن موجهام که بحر پر آشوب روزگار
۳) زهر خند ای دل، که دور گریه مستانه رفت
۴) کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم
وان عیش‌های خوش که شنیدی فسانه شد
در هر شکست بال دگر می‌دهد مرا
روزگار دار و گیر شیشه و پیمانه رفت
عصا بیار که وقت عصا و انبان بود

۶ - در بیت کدام گزینه، شاعر بیش از سایر گزینه‌ها از آرایه‌های ادبی بهره گرفته است؟

- ۱) ز دشمن گر ایدون که یابی شکر   گمان بر که زهر است هرگز مخور
۲) چو تنها ماند ماه سرو بالا   فشانند از نرگسان لؤلؤی لالا
۳) گرچه دانی که نشنوند، بگوی   هر چه دانی ز نیک خواهی و پند
۴) ز آمده، شادمان بیاید بود   وز گذشته نکرد باید یاد

۷ - ردیف در کدام بیت، وابسته و وابسته گروه اسمی است؟

- ۱) چون تو خورشیدی نتابیده‌ست در ایوان حسن / ذره‌ای چون من نرقصیده‌ست در میدان عشق
۲) توده خاکسترت گوگرد احمر کی شود / تا نسوزد پیکرت بر آتش سوزان عشق
۳) می‌خورد خون دل و از دیده می‌ریزد برون / هر که را می‌سازد آن یاقوت لب مهمان عشق
۴) فصل گل گر اشک گلگونت ز سر خواهد گذشت / گل به سر خواهی زدن از گلبن بستان عشق

۸ - در کدام بیت «موازنه» به کار نرفته است؟

- ۱ هر که چون ماهی نباشد جوید او پایان آب
 ۲ به بازاری گذر کردم که زر، نقشی است از خاکش
 ۳ ز رشک قامت او ناله خاست از دل سرو
 ۴ چشمه چشم من از سرو قدت یافته آب
- هر که او ماهی بود کی فکرت پایان کند
 به گلزاری قدم خوردم که گل عکسی است از خارش
 ز شرم عارض او هاله بست بر رخ ماه
 رشته جان من از شمع رخت یافته تاب

۹ - نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱ ظرافت بسیار هنر ندیمان است و عیب حکیمان.
 ۲ دو چیز محال عقل است: خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم.
 ۳ صیاد بی‌روزی ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد.
 ۴ کسی که او را شناخت ملک دو جهان یافت.

۱۰ - قاعده قافیه در کدام گزینه درست بیان شده است؟

- ۱ تو را با حق آن آشنایی دهد
 ۲ هر چه ازدونان به منت خواستی
 ۳ رو تو ترک غیر کن عطار شو
 ۴ ای دفتر حسن تو را فهرست خط و خالها
- که از دست خویشت رهایی دهد (قاعده ۲)
 در تن افزودی و از جان کاستی (قاعده ۲)
 وانگهی از خواب خود بیدار شو (قاعده ۱)
 تفصیلها پنهان شده در پرده اجمالها (قاعده ۱)

۱ - در کدام گزینه به الگوی هجایی واژه‌های زیر اشاره شده است؟

«مناجات - خواندن - همیشه - رفیق»

- ① $U - U/U - U/ - -/U - -U$
- ② $U - U/U - U/ - U - /U - -$
- ③ $- - /U - / - -/U - -U$
- ④ $- - / - U - / - U - / - - - U$

۲ - ویژگی زبانی کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- ① روزی است خوش و هوا نه گرم است و نه سرد
- ② چون عهده نمی‌شود کسی فردا را
- ③ چنان مشتاقم ای دلبر به دیدارت که از دوری
- ④ چون باید مرد و آرزوها همه هشت
- ابر از رخ گلزار همی‌شوید گرد (کاربردهای تاریخی دستور)
- حالی خوش دار این دل پر سودا را (کاربرد تاریخی «را» در مصراع دوم)
- برآید از دلم آهی بسوزد هفت دریا را (به کارگیری «بسوزد» در معنای «بسوزاند»)
- چه مور خورد به گور و چه گرگ به دشت (وجود واژگان کهن)

۳ - کدام بیت، بر اساس قاعده و تبصره «۱» قافیه سروده شده است؟

- ① رفتی و نام تو ز زبانم نمی‌رود
- ② از پسته تنگ خود آن یار شکر بوسه
- ③ زهی خورشید را داده رخ تو حسن و زیبایی
- ④ میر من خوش می‌روی کاند سر و پا میرمت
- و اندیشه تو از دل و جانم نمی‌رود
- دوشم به لب شیرین جان داد به هر بوسه
- در لطف تو کس بر من نبندد گر تو بگشایی
- خوش خرامان شو که پیش قد رعنا میرمت

۴ - مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ① رسید نوبت پیری و خون دل خوردن
- ② کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم
- ③ آفتاب پیری از کهسار سختی شد بلند
- ④ از عصا در عهد پیری کم نشد گمراهی‌ام
- گذشت فصل جوانی و باده‌نوشی‌ها
- عصا بیار که وقت عصا و انبان بود
- شبنم باغ جوانی بود دندان، رفت حیف!
- پای دیگر بهر لغزیدن به دست آمد مرا

۵ - نثر کدام عبارت به سبک دوره غزنوی و سلجوقی نزدیک نیست؟

- ① پس اسکندر مردی بوده است با طول و عرض و بانگ و برق و صاعقه؛ فکأنه سحابه صیف عن قلیل تقشع.
- ② اعتقاد پارسیان اندر نوروز، نخستین آن است که اول روزی است از زمانه و بدو فلک آغازید گشتن.
- ③ مشرفی داشت که تا بیرون بودی با ندیمان و انفاسش می‌شمردی و انها می‌کردی.
- ④ خیل‌تاش را و یکیک جای بدو نمودند قتلغ تگین و صاحب برید گرد همه سرای ما بر آوردند.

۶ - در کدام یک از ابیات زیر «سجع» به کار رفته است؟

- ① آب حیات او ببین، هیچ مترس از اجل
- ② سجده کنی به پیش او، عزت مسجدهت دهد
- ③ بیار زان می گلرنگ مشک بو جامی
- ④ اگر چه مست و خرابم تو نیز لطفی کن
- در دو در رضای او هیچ ملرز از قضا
- ای که تو خوار گشت‌های زیر قدم چو بوریا
- شرار رشک و حسد در دل گلاب انداز
- نظر بر این دل سرگشته‌ی خراب انداز

۷ - همه گزینیه‌ها درباره ویژگی‌های شعر در قرون پنجم و ششم درست است به جز .....

- ۱ تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند و این نوع از شعر فارسی را به اوج برسانند.
- ۲ تحول روحی و معنوی سنایی، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آن‌چنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند و شاعران بزرگی چون عطار و مولوی ظهور کردند.
- ۳ بدینی شاعران نسبت به دنیا و بریدن از آن، شکایت از روزگار، بیان ناخرسندی فرزنانگان از اوضاع زمانه خویش و طرح نابسامانی‌های اجتماعی از مضامین برجسته شعر این دوره است.
- ۴ شعر این دوره از نظر سبک گویندگی و موضوع، تنوع یافت و در شاخه‌ها و رشته‌هایی همچون مدح، هجو، عشق، عرفان، تصوف، داستان‌سرایی، تغزل و حماسه به کار گرفته شد.

۸ - با توجه به متن‌های زیر همه گزینیه‌ها درباره سجع‌های به کار رفته آن‌ها در متن زیر درست است به جز .....

ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح.

تا شبی که آتش مطیخ در انبار هیزمش افتاد و او را از بستر نرم به خاکستر گرم نشانند.

در آن حالت ناامیدی ملک را دشنام دادن گرفت که گفته‌اند هر که دست از جان بشوید، هر چه در دل دارد بگوید.

گفت: جرعه آندوه به کامم می‌ریزند و کار را به هم درمی‌آمیزند.

- ۱ می‌ریزند و می‌آمیزند: سجع مطرف ۲ حیف و طرح: سجع متوازن ۳ بشوید و بگوید: سجع متوازی ۴ نرم و گرم: سجع متوازی

۹ - چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست هستند؟

الف) بخش‌های زیادی از اشعار پهلوی به‌جا مانده است.

ب) آثار به‌جای مانده زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.

ج) منطقه زبان دری، نخست در مشرق و شمال شرق بود.

د) در دوره ساسانی، اثری به زبان پارتی تألیف نشده است.

ه) دری، زبان رسمی دوران ساسانیان بوده است.

- ۱ دو ۲ یک ۳ چهار ۴ سه

۱۰ - سبک‌های «فکاهی - حماسی - فلسفی - غزنوی» به ترتیب بر چه اساس تقسیم‌بندی شده‌اند؟

- ۱ موضوع و نوع - هدف - قلمرو دانشی - مخاطب ۲ هدف - موضوع و نوع - قلمرو دانشی - زمان اثر
- ۳ هدف - مخاطب - موضوع و نوع - زمان اثر ۴ موضوع و نوع - مخاطب - هدف - محیط جغرافیایی

۱ - پیام حکایت زیر چیست؟

«یکی را از دوستان گفتم: امتناع سخن گفتنم به علت آن اختیار افتاده است که غالب اوقات در سخن نیک و بد اتفاق افتد و دشمنان جز بر بدی نیینند.»

- ۱ کم گویی   ۲ رازداری   ۳ کید روزگار   ۴ دوستی

۲ - در کدام بیت «قاعده قافیه» متفاوت است؟

- ۱ خوش آن که حلقه‌های سر زلف واکنی
 ۲ اولین گام از سمند عقل را پی می‌کنی
 ۳ زان فشانم اشک در هر رهگذاری
 ۴ این چه دامی است که از سنبل مشکین داری
- دیوانگان سلسله‌ات را رها کنی
 وادی بی‌منتهای عشق را طی می‌کنی
 تا به دامان تو نشیند غباری
 که به هر حلقه آن صد دل مسکین داری

۳ - به ترتیب در کدام گزینه به مراکز ادبی و شاعران آن مراکز در قرن پنجم و ششم به‌درستی اشاره شده است و نام شاعری آمده که تحول روحی و معنوی او، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؟

- ۱ ناصر خسرو / خراسان: مولوی
 ۲ ناصر خسرو / آذربایجان: انوری
 ۳ سنایی / عراق عجم: جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی
 ۴ سنایی / سیستان: نظامی

۴ - نوع قاعده قافیه در چند بیت به‌درستی مشخص شده است؟

- الف) خواجه بیا، خواجه بیا، خواجه دگر بار بیا
 ب) حیلت رها کن عاشقا دیوانه شو دیوانه شو
 پ) شب قدر است جسم تو کز او یابند دولت‌ها
 ت) تا نقش خیال دوست با ماست
 ث) الا ای شاه یغمایی، شدم پر شور و شیدایی
- دفع مده، دفع مده ای مه عیار بیا (قاعده ۱)
 و اندر دل آتش در آ پروانه شو پروانه شو (قاعده ۲)
 مه بدر است روح تو کز او بشکافت ظلمت‌ها (قاعده ۱)
 ما را همه عمر خود تماشااست (قاعده ۱)
 مرا یکتایی ایی فرما، دو تا گشتم ز یکتایی (قاعده ۲)

- ۱ دو   ۲ یک   ۳ چهار   ۴ سه

۵ - حروف الحاقی در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ..... به صورت «مصوت + صامت» است.

- ۱ نیست به جز دوام جان ز اهل دلان روایتی
 ۲ شربتی از لب لعلش نجشیدیم و برفت
 ۳ گر من از باغ تو یک میوه بچینم چه شود؟
 ۴ روز عید است و من امروز در آن تدبیرم
- راحت‌های عشق را نیست چو عشق غایتی
 روی مه پیکر او سیر ندیدیم و برفت
 پیش پایی به چراغ تو ببینم چه شود؟
 که دهم حاصل سی روزه و ساغر گیرم

۶ - چرا آثار ادبی پهلوی غالباً به کتابت درنیامده بود؟

- ۱ به سبب اینکه فقط آثار دینی را مکتوب می‌کردند.
 ۲ به سبب تحریف اشعاری که به زبان پهلوی بوده است.
 ۳ به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته است.
 ۴ به سبب تغییر و تحولات زبان در آن دوره، آثاری برجای نمانده است.

۷ - در تمام گزینه «واو» مصوت بلند محسوب نمی‌شود به‌جز .....

- ۱ هم جهان در جانت می‌جوید مدام
 ۲ مرا نیست زر چون دهم زر ولیکن
 ۳ نیارد کار خود یک لحظه پیدا
 ۴ چون نیست شوند در ره هست
- هم ز جان می‌جویدت دایم جهان
 دهم در عوض جان اگر می‌ستاند
 ولی صد جان پنهان برفشانند
 جان را به کمال دل رساند

۸ - در کدام مصراع‌ها هجای کشیده دیده می‌شود؟

- الف) متناسبند و موزون حرکات دلفریبت
 ب) به در آی اگر نه آتش بز نیم در حبیبیت
 ج) متوجه است با ما سخنان بی‌حسبیت
 د) متحیرم در اوصاف جمال و روی و زبیت
 ه) چه کنم به دست کوتاه که نمی‌رسد به سیبیت

- ۱ ج، الف   ۲ ب، د   ۳ ب، ج   ۴ الف، ه

۹ - با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه در تحلیل زبانی متن زیر جای نمی‌گیرد؟

«این بوسهل، مردی ادیب و محتشم بود اما شرارت و زعارتی در طبع وی مؤکد شد. همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بزرگ و جبار، بر چاکری خشم گرفتی و فرو گرفتی تا از کرانه بجستی و تضریب کردی و آلمی بزرگ بدین چاکر رسانیدی.»

- ۱ استفاده از جملات کوتاه
 ۲ کاربرد دستور تاریخی
 ۳ استفاده از کنایه در ترکیباتی مثل چشم نهادن
 ۴ استفاده بسیار از واژگان عربی

۱۰ - چنانچه ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «جناس، تکرار، موازنه و واج‌آرایی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) دل با خیال آن که سیاهان مبارک‌اند
 ب) تا بدان طره طرار گرفتار شدیم
 پ) آن سو مرو این سو بیا ای گلبن خندان من
 ت) همچو اسکندری به یمن بقا
- الف) دل با خیال آن که سیاهان مبارک‌اند
 ب) تا بدان طره طرار گرفتار شدیم
 پ) آن سو مرو این سو بیا ای گلبن خندان من
 ت) همچو پیغمبری به حسن خصال
- ۱ الف - پ - ب - ت
 ۲ ب - الف - پ - ت
 ۳ ب - الف - ت - پ
 ۴ الف - پ - ت - ب

۱ - «تاریخ الرسل و الملوك»، نوشته کیست و ترجمه فارسی آن چه نام دارد؟

- ۱ ابوعلی بلعمی - تاریخ بلعمی
 ۲ محمّد بن جریر طبری - تاریخ بلعمی
 ۳ ابوعلی بلعمی - تاریخ بلعمی
 ۴ عده‌ای از علمای ماوراءالنهر - ترجمه تفسیر طبری

۲ - در همه‌ی گزینه‌ها «تشبیه و واج‌آرایی» دیده می‌شود به جز گزینه‌ی .....

- ۱ دل گرفته‌ی من همچو ابر بارانی
 ۲ تن ندادیم به آغوش زلیخای هوس
 ۳ می‌ترسم از خرابی ایمان که می‌برد
 ۴ یک عمر پریشانی دلبسته به مویبی است
 ۱ گشایشی مگر از گریه‌ی شبانه گرفت
 ۲ راضی از سلسله‌ی زلف به زنجیر شدیم
 ۳ محراب ابروی تو حضور نماز من
 ۴ تنها سر مویی ز سر موی تو دورم

۳ - مفهوم کدام گزینه با بیت زیر قرابت ندارد؟
 «عمری است که چون خاک، جگر تشنه‌ی عشقم

- ۱ چون بلبل دی با نفس سرد بمردم
 ۲ فریاد من خسته رسانید به کویش
 ۳ صد شربت خون داد به خسرو ز غم عشق
 ۴ افسوس که بگذشت همه عمر به افسوس
 ۱ ایام به گل‌های بهارم نرسانید
 ۲ فریاد که در گوش نگارم نرسانید
 ۳ یک جرعه‌ی می وقت خمارم نرسانید
 ۴ بخت آرزوی دل به کنارم نرسانید

۴ - کدام بیت از دیدگاه آهنگ و موسیقی با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ ای شاد سحرگاهی کان حسرت هر ماهی
 ۲ در ضمیرت هیچ می‌گردد که پار افتاده‌ای
 ۳ ز عکس رخ آن یار در این گلشن و گلزار
 ۴ از توام ای شهره قمر در من و در خود بنگر
 ۱ بر گرد میان من دو دست کمر سازد
 ۲ مرغ روحش گرد من می‌گشت، امسالش چه شد؟
 ۳ به هر سو مه و خورشید و ثریاست خدایا
 ۴ کز اثر خنده‌ی تو گلشن خندنده شدم

۵ - در کدام گزینه، به ترتیب، به ویژگی‌های ادبی، فکری و زبانی شعر زیر اشاره شده است؟

- «شاخ شجر دهر غم و مشغله بار است / زیرا که بر این شاخ غم و مشغله بار است
 آنک او چو من از مشغله و رنج حذر کرد / با شاخ جهان بیهده شورید نزارست
 ناچار از اینجات برد آنکه بیاورد / این نیست سرای تو که این راه گذار است
 این کالبد جاهل خوش‌خوار تو گرگی است / وین جان خردمند یکی میش نزار است
 تن چاکر جان است مرو از پشش ایراک / رفتن به مراد و سپس چاکر عار است
 مر شاخ خرد را سخن حکمت برگ است / دریای سخن را سخن پند بخار است»
 ۱ کمی لغات عربی، حاکم بودن روح اندرز بر شعر، آسانی قافیه و ردیف
 ۲ قالب شعر قصیده است، پندآموز بودن اشعار، استفاده از دو نشانه برای یک متمم
 ۳ استفاده از آرایه‌های ادبی در حدّ اعتدال، واقع‌گرا بودن شعر، سادگی زبان شعر
 ۴ ساده بودن قافیه و ردیف، سادگی فکر و کلام، کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد

۶ - در کدام بیت آرایه‌ی جناس تام وجود دارد؟

- ۱ مرا می‌بینی و هر دم زیادت می‌شود دردم
 ۲ ای چشم تو چشم چشمه چشم همه
 ۳ باد خزان روی به بستان نهاد
 ۴ در هوایت بی‌قرارم روز و شب
 ۱ تو را می‌بینم و عشقم زیادت می‌شود هر دم
 ۲ بی چشم تو نور نیست در چشم همه
 ۳ کرد جهان باز دگرگون نهاد
 ۴ سر ز کویت بر ندارم روز شب

۷- در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ ..... از دو نوع جناس استفاده شده است.

۱) به وحدت رستم از غرقاب وحشت	به رستم رسته گشت از چاه ، بیژن
۲) مهر آزمای مهرهٔ بازوش جان و عقل	حلقه به گوش حلقهٔ گیسوش انس و جان
۳) عدل تو تا ز اهتمام حامی آفاق شد	با گل و مل کس دگر خار ندید و خمار
۴) سخت دلبستگی‌ای داشت به بالم صیاد	تا نشد بالش او پر ز پریم خواب نکرد

۸- کدام بیت «فاقد» ویژگی «زبانی» سبک خراسانی است؟

۱) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب	زهم رد نمودند هفتاد حرب
۲) خود و نامداران هزار و دویست	تو گفتمی کشان بر زمین جای نیست
۳) ز فتراک بگشود پیچان کمند	بینداخت و آمد میانش به بند
۴) کمان به زه را به بازو فکند	به بند کمر بر بزد تیر چند

۹- در کدام گزینه، آرایهٔ نادرست به بیت نسبت داده شده است؟

۱) کلاه ناز و تکبر بنه کمر بگشای	که چون تو سرو ندیدم که در قبا گنجد (کنایه - ایهام)
۲) مر تو را نیست به من میل و شکیبایی هست	گر مرا هست به تو میل و شکیبایی نیست (موازنه - واژه‌آرایی)
۳) چه دیده دیدهٔ خونبار من که یکباره	به قصد خونم از این سان سپر بر آب انداخت (کنایه - جناس)
۴) بسی دل‌ها چو گوهرها ز نور لعل تو تابان	بسی طوطی که آموزند از قندت شکرخایی (تکرار - تشبیه)

۱۰- سبک شعری کدام بیت متفاوت است؟

۱) با جاهلان اگرچه به صورت برابرم	فرقی بود هرآینه آخر میان ما
۲) عالم چو منزل است و خلایق مسافرنند	در وی مزور است مقام و مقیم ما
۳) روشنی بر آسمان زین آتش جشن سده است	کز سرای خواجه با گردون همی همسر شود
۴) گر حجاب رهت از جسم و ز جان خواهد بود	رو که جانان تو را میل به جسم و جان نیست

۱ - در کدام گزینه «استعاره» به کار رفته است؟

- ۱) اگر چه جرم او کوه گران است
 ۲) ز عشق، آفاق را پُر دود دیدم
 ۳) چنان مشهور شد در خوب رویی
 ۴) پس آن بهتر که خود را شاد داری

۲ - شاعر در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ ..... با بهره‌گیری از عناصر طبیعت به مضمون‌سازی پرداخته است.

- ۱) بخیهٔ تسبیح زاهد عاقبت بر رو فتاد
 ۲) در بهشت عاقبت افتادم از بی‌حاصلی
 ۳) ریشهٔ نخل کهنسال از جوان افزون تر است
 ۴) من از رویدن خار سر دیوار دانستم

۳ - در کدام گزینه از آرایهٔ ادبی «تشخیص» استفاده نشده است؟

- ۱) باغبان، گل‌های معطر را می‌بوید و از حاصل تلاش خویش لذت می‌برد.
 ۲) رود از کنار تخته سنگ‌ها عبور کرد و در آغوش دریا جا گرفت.
 ۳) درخت، دست‌های خود را برای مناجات بلند کرده بود.
 ۴) گل‌ها جامه بر تن می‌درند تا داد ما را از خزان بستانند.

۴ - نشانه‌های هجایی و ارکان مصرعی از بیت زیر، در کدام گزینه درست است؟

«پرده برانداخت ز رُخ یار نهان گشتهٔ ما، نوبت اقبال بزد بخت جوان گشتهٔ ما،»

- ۱) -UU- | -UU- | -UU- | -UU-
 ۲) -U- | -UU- | -UU- | -UU-
 ۳) - -U- | - -U- | - -U- | - -U-
 ۴) -U- | - -U- | - -U- | - -U-

۵ - کدام گزینه کامل‌کنندهٔ عبارت زیر است؟

«مهم‌ترین ویژگی‌های زبانی سبک عراقی ..... است و چهارچوب زبان آن، زبانِ ..... است.»

- ۱) درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن - سبک آذربایجانی
 ۲) پیدایش قوالب جدید ادبی - سبک خراسانی
 ۳) درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن - سبک خراسانی
 ۴) پیدایش قوالب جدید ادبی - سبک آذربایجانی

۶ - در بیت «بهاران که شاباش ریزد سپهر / به دامن گلشن ز رگبارها، چه آرایه‌هایی وجود دارد؟

- ۱) مراعات نظیر و استعاره
 ۲) مراعات نظیر و تشبیه
 ۳) استعاره و تشبیه
 ۴) جناس و تشبیه

۷ - «شیر» در کدام گزینه استعاره نیست؟

- ۱) دو شیر سرافراز و دو پهلوان
 ۲) به خویش پیرورد برسان شیر
 ۳) از آن شیر پرخاشجوی کهن
 ۴) نجیبید یک شیر بر پشت زین

۸ - کدام گزینه از لحاظ تاریخ ادبیات قرن نهم نادرست است؟

- ۱) در زمان بایسنقر میرزا، قرآن کریم و شاهنامهٔ فردوسی را به خط خوش نوشتند و با تصاویر زیبا آراسته نمودند.
 ۲) ادبیات در قرن نهم رونقی تازه گرفت و نوآورانه و فاقد تقلید بود.
 ۳) در عهد تیمور، تاریخ‌نویسی در کنار رونق سایر هنرها ادامه یافت.
 ۴) جامی و دولتشاه در این دوره، کتاب‌های مهمی نوشتند.

۹ - وزن کدام بیت دوری و قابل دو گونه تقسیم‌بندی هجایی است؟

- ۱) تیغ ستم دل شکافت ناوک غم دیده دوخت
 ۲) باشد که تو خود روزی از ما خبری پرسی
 ۳) مرا هر آینه روزی تمام کشته ببینی
 ۴) بر آمیزی و بگریزی و بنمایی و بریایی

۱۰ - کدام بیت «فاقد» وزن دوری (همسان دولختی) است؟

- ۱) تا تو به گلشن آمدی با همه در کشاکش
 ۲) در وادی محبت دانی چه کار کردم
 ۳) تا خیل غمت خیمه زد اندر دل تنگم
 ۴) ای کعبهٔ مقصودم وی قبهٔ آمالم

۱ - مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است
- آماده باش گریه تلخ گلاب را،
- ۱) گریه‌ها در پرده دارد عیش‌های بی‌گمان
- ۲) نمی‌گردد دل آگاه شاد از عشرت دنیا
- ۳) گل چو بر ناله مرغان چمن خنده زند
- ۴) خنده بر بخت زخم یا به وفاداری دوست
- خنده بی‌اختیار برق، باران آورد
- در این ماتم‌سرا یا طفل یا دیوانه می‌خندد
- چه کند بلبل شب‌خیز که سودا نکند
- گریه بر خویش کنم یا به گرفتاری دل

۲ - «سر بر جیب مراقبت فرو بردن» کنایه از چیست؟

- ۱) غمگین بودن
- ۲) تفکر عارفانه
- ۳) گریبان دریدن
- ۴) افسوس خوردن

۳ - با توجه به خوانش درست ابیات، مرز پایه‌های آوایی مصراع اول کدام بیت نادرست مشخص شده است؟

- ۱) گرت جان بخواهد به لب بر نهی / و گر تیغ بر سر نهد سر نهی
- ۲) روز محشر محو گردد سر به سر / جز زفان او زفان‌های دگر
- ۳) بُتی بودم ز سر تا پا دلارا / چنان گشتم که شناسم سر از پا
- ۴) ← گ رت جان / ب خا ه د / ب لب بر / ن ه ی
- ← رو ز مح / شر محو / گر دد سر / ب سر
- ← بُ تی بو دم / ز سر تا پا / د لا را
- ← خا ک را بر سر زنی سر نشکند / آب را بر سر زنی در نشکند
- ← خا ک را بر / سر زنی سر / نش ک ند

۴ - کدام گزینه کامل‌کننده عبارت زیر است؟

«هیچ معنا و مضمونی در جهان نیست که در شعر ..... نیامده باشد. او از گل قالی، تندباد و تبخال مضمون ساخته است.»

- ۱) صائب تبریزی
- ۲) بیدل دهلوی
- ۳) کلیم کاشانی
- ۴) غرضی شیرازی

۵ - در کدام گزینه، تمامی ارکان تشبیه وجود دارد؟

- ۱) در دل سخن شورانگیز تو گاه موجی پس از موج دگر می‌زاید.
- ۲) عشق نیز چون آتش است که پنهان نمی‌ماند.
- ۳) دندان‌هایش مثل شیر است.
- ۴) یک کس شبیه غلامحسین شعبده‌باز به شیراز آمده بود.

۶ - در کدام مصراع تمام ارکان تشبیه وجود دارد؟

- ۱) در شجاعت شیر ربانستی
- ۲) دلم در بی‌قراری چشمه سیماب را ماند
- ۳) چو دریای خون شد همه دشت و باغ
- ۴) تو دی‌ماهی و آن دلبر بهار است

۷ - در کدام بیت، آرایه‌های «استعاره مکنیه و استعاره مصرحه» وجود دارد؟

- ۱) صبحدم چون گل به شگر خنده بگشاید دهن
- ۲) بیا ساقی آن آتش تابناک
- ۳) چون گل صد برگ بزم خسروانی ساز کرد
- ۴) ابر را بنگر که لاف درفشانی می‌زند
- از خروش و ناله مرغ سحرخوان چاره نیست
- که زردشت می‌جویدش زیر خاک
- بلبل خوش‌نغمه آهنگ هزار آوا گرفت
- بس که از چشمم به دامن لؤلؤی لالا گرفت

۸ - در کدام گزینه، آرایه «تشبیه» وجود دارد؟

- ۱) او را خود التفات نبودی به صید من
- ۲) سوز دل من شعله زد از اشک دمام
- ۳) من اگر خوبم اگر بد تو برو خود را باش
- ۴) دل هر که صید کردی نکشد سر از کمندت
- من خویشتن اسیر کمند نظر شدم
- کس دید که آتش زند از آب زبانه؟
- هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت
- نه دگر امید دارد که رها شود ز بندت

۹ - در ابیات کدام گزینه «استعاره مصرحه» به کار رفته است؟

الف) حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی / کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار

ب) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی ست / حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی ست

ج) گو شمع میارید در این جمع که امشب / در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است

د) مردم دیده ز لطف رخ او در رخ او / عکس خود دید گمان برد که مشکین خالی ست

ه) کوی او از اختران چشم من / هر که دیده ست آسمان می خواندش

① ب - د

② الف - د

③ ب - ه

④ ج - الف

۱۰ - موضوع آثار کدام گزینه به ترتیب زیر است؟

- مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود او

- در هر فصل این مثنوی، به یکی از مباحث عرفانی می‌پردازد و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان می‌برد.

- در شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی که در قرن نهم نوشته شده است.

- نخستین و مهم‌ترین اثر در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.

① مکاتیب / عشاق‌نامه / تذکره دولتشاه / المعجم فی معاییر اشعار العجم

② فیه‌ما فیه / تحفه الاحرار / جمشید و خورشید / تاریخ گزیده

③ مجالس سبعة / عشاق‌نامه / تذکره دولتشاه / تاریخ گزیده

④ مکاتیب / تحفه الاحرار / عشاق‌نامه / المعجم فی معاییر اشعار العجم

۱ - در همة ابیات زیر آرایهٔ «کنایه» یافت می‌شود به‌جز بیت .....

- ۱) عیب درویش و توانگر به کم و بیش بد است
 ۲) بی‌ناز نرگش سر سودایی از ملال
 ۳) دلبر از ما به صد آئید، ستد، اول، دل
 ۴) جگر چون نافه‌ام خون گشت و کم زینم نمی‌یابد

۲ - در کدام گزینه «تشبیه» وجود دارد؟

- ۱) نهال یکتاپرستی و حقیقت‌جویی در دل‌ها بنشانند.
 ۲) اشک‌ها به روی گونه‌ها می‌لغزید.
 ۳) سکوت همه‌جا دامن گسترده بود.
 ۴) چون بامدادان خورشید رخ می‌نماید، همه برمی‌خیزند.

۳ - تشبیه همة ابیات زیر به‌جز گزینهٔ ..... از نوع «تشبیه گسترده» هستند.

- ۱) فرو ماندم از چاره هم چون غریق
 ۲) مرا می‌باید چو طفلان گریست
 ۳) آب نیل است این حدیث جان‌فزا
 ۴) روز چو شمعی به شب، زودرو و سرفراز
 ۱) برون از مدارا ندیدم طریق
 ۲) ز شرم گناهان، نه طفلانه زیست
 ۳) یا ربش در چشم قبطی خون‌نما
 ۴) شب چو چراغی به صبح، کاسته و نیم‌تاب

۴ - در کدام بیت کنایه با مفهومی متفاوت از سایر گزینه‌ها وجود دارد؟

- ۱) پند گفتن با جهول خوابناک
 ۲) مگوی آنچه هرگز نگفته است کس
 ۳) چون واقف از این جهان ابتر گشتیم
 ۴) به طول عمر نتوان جمع کردن مال دنیا را
 ۱) تخم افکندن بود در شوره خاک
 ۲) به مردی مکن باد را در قفس
 ۳) دست از همه شستیم و قلندر گشتیم
 ۴) چرا بیهوده باید آب را بر ریسمان بستن

۵ - کدام گزینه دربارهٔ قرن دهم هجری صادق نیست؟

- ۱) جایی برای تعالی ادیبان و رشد زبان و ادبیات فارسی باقی نماند.
 ۲) سلطه‌جویی تیموریان در برخی ابعاد و زمینه‌ها خرابی به بار آورد.
 ۳) ادبیات به تبع اوضاع اجتماعی و سیاسی آن دوره آشفته شد.
 ۴) مکتب وقوع بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود.

۶ - کدام گزینه در حیطهٔ قلمرو فکری نثر در سبک عراقی نیست؟

- ۱) درسی شدن مباحث عرفانی
 ۲) روی آوردن به استعاره‌های دور از ذهن و سجع‌های متوالی
 ۳) ضعیف شدن تتبع بین علما
 ۴) کاهش صحت و اتقان مطالب

۷ - از میان رفتن نثر فنی در ادبیات فارسی مقارن با سیطره یافتن کدام سلسله است؟

- ۱) صفویان
 ۲) مغولان
 ۳) خوارزمشاهیان
 ۴) تیموریان

۸ - در کدام گزینه یک تشبیه و سه استعاره وجود دارد؟

- ۱) شاهد آرزو، رخ اندیشه، گیسوی بید، اسب فصاحت
 ۲) دوش نسیم، کیمیای عشق، مهد زمین، گوش طرب
 ۳) اکسیرمراد، دست روزگار، سیلاب غم، حملهٔ حسد
 ۴) کنگرهٔ عرش، سمنند سخن، چشم دل، پایهٔ افکار

۹ - مفهوم بیت زیر در مصراع اول بیت کدام گزینه تکرار شده است؟

«ای شرر از هم‌رهان غافل مباش فرصت ما نیز باری بیش نیست،»

- ۱) ساقی قدحی به کام ما ریز
 ۲) فرصت از خندهٔ برق است سبک جولان‌تر
 ۳) یک زمان خواجه حضور دوستان فرصت شمار
 ۴) از شرر گل در گریبان نشاط افکنده‌اند
 ۱) فرصت چو غنیمت است برخیز
 ۲) مده از دست چو کوتاه‌نظران فرصت خویش
 ۳) زانکه از دور زمان فرصت زمانی بیش نیست
 ۴) خنده‌ها بر فرصت عشرت‌پرستان کرده‌ایم

۱۰ - انتساب چند اثر به نویسنده یا سرایندهٔ آن، درست نیست؟

(مثنوی معنوی: مولوی) - (عشاق‌نامه: شمس قیس رازی) - (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی) - (جامع‌التواریخ: عطاملک جوینی) - (دیوان شمس: شمس تبریزی) - (المعجم: فخرالدین عراقی) - (قیه مافیة: مولوی) - (تاریخ جهانگشا: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی)

- ۱) سه
 ۲) چهار
 ۳) پنج
 ۴) شش

۱ - جاهای خالی عبارات زیر را واژگان کدام گزینه به ترتیب پر می‌کند؟

- (الف) پس از مرگ تیمور، ..... توانست هرات را مرکز فرماندهی خود قرار دهد. او حامی خوش‌نویسان، نقاشان و شاعران بود.
 (ب) مثنوی ..... جامی از آثاری است که به پیروی از نظامی سروده شده است.
 (پ) ..... وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتابش جامع‌التواریخ نام دارد.
 (ت) مرصادالعباد از کتاب‌های قرن هفتم است نثر این کتاب ..... است.

- ① شاهرخ - نجات‌الانس - عطاملک جوینی - گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه
 ② بایسنقر میرزا - نجات‌الانس - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - پیچیده
 ③ بایسنقر میرزا - تحفة‌الاحرار - عطاملک جوینی - پیچیده
 ④ شاهرخ - تحفة‌الاحرار - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه

۲ - تعداد پایه‌های آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

- ① بنایزم دستی که انگور چید / مریزاد پایی که درهم فشرد
 ② به جز هندوی زلفش هیچ کس نیست / که بر خوردار شد از روی فرّخ
 ③ لطف الهی بکند کار خویش / مژده رحمت برساند سروش
 ④ ساغر می بر کفم نه تا ز بر / بر کشم این دلق ازرق فام را

۳ - در همهٔ گزینه‌ها به جز ..... مجاز به رابطهٔ شابهت وجود دارد.

- ① نهنگ صبح لب بگشود و دزدیدند سر، پیشش / هزاران سیم‌گون ماهی در این سیماب‌گون دریا
 ② سحر از کوهر خاور تیغ اسکندر چو شد پیدا / عیان شد رشحهٔ خون از شکاف جوشن دارا
 ③ بارها گفتم که بیکانش ز دل بیرون کشم / جهدها کردم ولی برنامد این از دل مرا
 ④ هست چو خورشید و ماه طلعت دستور شاه / طلعت تو مشتری است در بر خورشید و ماه

۴ - وزن پایهٔ دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «با آن که از وی غاییم وز می چو حافظ تاییم / در مجلس روحانیون گه گاه جامی می‌زنم»
 ① مفاعیلن ② فاعلاتن ③ مستفعلن ④ فعلاتن

۵ - «جهان» در همهٔ گزینه‌ها، به جز گزینهٔ ..... به عنوان آرایهٔ «مجاز» به کار رفته است.

- ① جهان، متفق بر الهیتش ② جهان ز درد فراق تو آه و ناله کند ③ جهان ای پسر، مُلکِ جاوید نیست ④ جهان، دل نهاده بر این داستان

۶ - در بیت «برآمد قیرگون ابری ز روی نیلگون دریا / چو رأی عاشقان گردان چو طبع بیدلان شیدا» «وجه شبه» تشبیهات کدام است؟

- ① سیاهی ② استواری و بزرگی ③ سستی ④ بی‌ثباتی و سرگشتگی

۷ - همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... درست است.

- ۱) حمدالله مستوفی از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب تاریخ گزیده است. این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۸۳۰ هـ ق در بر می‌گیرد.
- ۲) عبید زاکانی شاعر خوش ذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. شاعری که ناملایمات اوضاع آشفته روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید.
- ۳) حافظ از شاعران سرآمد قرن هشتم است. لحن او گزنده، طنزآمیز و سرشار از خیرخواهی و اصلاح طلبی است و شعرش به قول خود او «همه بیت‌الغزل معرفت» است.
- ۴) ابن‌یمین شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

۸ - ترتیب قرار گرفتن ابیات براساس آرایه‌های «اسلوب معادله، تشبیه، استعاره، تناقض و ایهام» در کدام گزینه درست است؟

الف) قامت از خمیدگی صورت چنگ شد ولی	ب) میان ماندن و رفتن حکایتی دارم	ج) ز چنگ غم خلاص تمنی کنم ز دهر	د) در پیر هست طول اصل از جوان زیاد	ه) روزگاری شد و کس مرد ره عشق ندید
چنگ نمی‌توان زدن زلف خمیده تو را	که آشکارا در پرده کنایت رفت	کافغان به نای حلق چو ارغن (نوعی ساز) در آورم	از نخل‌هاست نخل کهن ریشه‌دارتر	حالی چشم جهانی نگران من و توست
- ۱) د، ه، ب، الف، ج   ۲) ب، الف، ج، د، ه   ۳) الف، ج، ه، ب، د   ۴) د، الف، ج، ب، ه

۹ - وزن کدام گزینه دوری نیست؟

- ۱) که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها
- ۲) بار غمت می‌کشم وز همه عالم خوشم
- ۳) دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را
- ۴) دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند

۱۰ - هر یک از پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب، خالق کدام آثارند؟

«نفحات الانس - رساله دلگشا - لمعات - مجالس سبعه»

- ۱) تحفة الاحرار، صد پند، عشاق‌نامه، فیه مافیه
- ۲) بهارستان، موش و گربه، اسرارالتوحید، دیوان شمس
- ۳) جمشید و خورشید، اخلاق الاشراف، عشاق‌نامه، تذکره الاولیاء
- ۴) تذکره الاولیاء، اخلاق الاشراف، جمشید و خورشید، مثنوی معنوی

۱ - در بین آثار زیر، چند اثر «منظوم» است؟

«بهارستان، موش و گربه، مرصادالعباد، بوستان، عشاق نامه، المعجم، تذکره دولتشاه، نوحات الانس، اخلاق الاشراف، تحفة الاحرار، صد پند، جمشید و خورشید، لمعات»

۱ پنج ۲ چهار ۳ هفت ۴ شش

۲ - همه گزینیه‌های زیر کانون‌های مهم برای شاعران، دانشمندان و هنرمندان در قرن دهم هجری بود به جز گزینیه .....

۱ نواحی مرکزی ۲ طبرستان ۳ آذربایجان ۴ خراسان

۳ - جاهای خالی عبارات زیر را واژگان کدام گزینه به ترتیب پر می‌کند؟

الف) پس از مرگ تیمور، ..... توانست هرات را مرکز فرماندهی خود قرار دهد. او حامی خوش‌نویسان، نقاشان و شاعران بود.

ب) مثنوی ..... جامی از آثاری است که به پیروی از نظامی سروده شده است.

پ) ..... وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتابش جامع‌التواریخ نام دارد.

ت) مرصادالعباد از کتاب‌های قرن هفتم است نثر این کتاب ..... است.

۱ شاهرخ - نوحات الانس - عطاملک جوینی - گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه

۲ بایسنقر میرزا - نوحات الانس - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - پیچیده

۳ بایسنقر میرزا - تحفة الاحرار - عطاملک جوینی - پیچیده

۴ شاهرخ - تحفة الاحرار - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه

۴ - واژه مشخص شده در کدام گزینه در معنای مجازی به کار نرفته است؟

۱ الا ای پیر فرزانه، مکن عیبم ز میخانه

۲ می خور که عاشقی نه به کسب است و اختیار

۳ دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی

۴ یکی دشت با دیدگان پر ز خون

۵ - عبارت کدام گزینه، مطابق با گرایش کلی سبک نثر عراقی دوره تیموری نوشته نشده است؟

۱ و در آن معرکه، امیرزاده ابوبکر داد مردی و دلاوری داد و به زخم تیر، نفیر از رومیان بر آورد.

۲ چندان سوار و پیاده به قتل آوردند که از کشته‌ها، پشته‌ها بر آمد، چنانکه سواران بر کشتگان می گذشتند و اسب و استر به دشواری می رفت.

۳ و سلطان بر لطایف صنع باری تعالی شکر می گفت که فیلی که جز به استعمال حیل و تعاون اعوان و تجلّد مردان به دست نیاید، به لطف و الهام او از معابد اصنام مفارقت کند.

۴ هیزم جمع آوردند و گرداگرد آن چیده، دم می‌دمیدند و در برابر ایشان مرغی به درختی آواز می داد.

۶ - معنای کنایی کدام گزینه درست نیست؟

۱ کمر بستن: آماده شدن برای کاری

۲ سر به گریبان کشیدن: اندیشیدن و به فکر فرو رفتن

۳ باد بپمودن: کار بیهوده انجام دادن

۴ عنان را گران کردن: اختیار خود را از دست دادن

۷ - کدام ترکیب «اضافه تشبیهی» است؟

۱ دست روزگار ۲ بحر جان ۳ چشم آرز ۴ گوش جان

۸ - در بیت «در دهن لاله باد ریخته و بیخته بیخته مشک سیاه ریخته دُرّ ثمین»، «مشک» و «دُرّ ثمین» به ترتیب استعاره از چه چیزهایی است؟

۱ پرچم‌های لاله، گلبرگ‌های لاله ۲ سیاهی وسط لاله، قطره شبنم یا باران ۳ قطره‌های باران، سیاهی لاله ۴ سیاهی وسط لاله، دانه‌های تگرگ

۹ - وزن چند بیت در برابر آن درست آمده است؟

الف) از صحبت من با تو، برخاست بسی فتنه

ب) حسن تو بین کز برم، دل به چه رو می برد

پ) بر روی اهل عالم، بودیم بسته محکم

ت) نامه نوشته‌ام بسی نیست کبوتری چرا؟

ث) ما را که شور لعلش، در سر مدام باشد

ج) هر دل که برد چشمت، در دست غم اندازد

۱ سه ۲ چهار ۳ دو ۴ پنج

۱۰ - تعداد هجاهای پایه‌های آوایی همهٔ ابیات زیر با هم برابر است، به جز .....

دست شفاعت هر زمان در نیک‌نامی می‌زنم	عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم	①
همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند	سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند	②
بشنوید ای ساکنان کوی رندان بشنوید	بر سر بازار جان‌بازان منادی می‌زنند	③
جرس فریاد می‌دارد که بر بندید محمل‌ها	مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم	④

۱ - آرایهٔ «تشبیه» در کدام بیت کمتر است؟

- ۱ هر چند نمی‌سوزد بر من دل سنگینت
 ۲ چون قائم کمان صفت از غم خمیده دید
 ۳ دور از تو ستون خانهٔ غم شده‌ام
 ۴ فرهادوارم از لب شیرین گزیر نیست
- گویی دل من سنگ است در چاه زنخدانت
 چون تیر ناگهان ز کنارم بجست یار
 بار غم عالم همه بر دوش من است
 ور کوه محنتم به مثل بیستون شود

۲ - نوع آرایهٔ به کار رفته در «به صحرا شدم عشق باریده بود، چیست؟»

- ۱ استعارهٔ مصرّحه
 ۲ استعارهٔ مکنیه
 ۳ کنایه
 ۴ متناقض‌نما

۳ - نشانه‌های هجایی پایه‌های آوایی مصرع اول کدام بیت به شکل زیر نیست؟ « - / - U - U / - UU / - U - U »

- ۱ به بوی آن که شبی در حرم بیاسایند
 ۲ مپرس حال مرا، روزگار یارم نیست
 ۳ به یاد یار و دیار آنچه‌ان بگریم زار
 ۴ کی بر این کلبهٔ طوفان زده سر خواهی زد
- هزار بادیه سهل است اگر بیمایند
 جهنمی شده‌ام، هیچ کس کنارم نیست
 که از جهان ره و رسم سفر براندازم
 ای پرستو که پیام آور فروردینی

۴ - کدام بیت وزن دوری دارد؟

- ۱ بستهٔ زنجیر زلف زود نیابد خلاص
 ۲ پایاب نیست بحر غمت را و من غریق
 ۳ تا روانم هست خواهم راند نامت بر زبان
 ۴ یار آن بود که صبر کند بر جفای یار
- دیر بر آید به جهد هر که فروشد به قیر
 خواهم که سر بر آورم ای دوست دست گیر
 تا وجودم هست خواهم کند نقشت در ضمیر
 ترک رضای خویش کند در رضای یار

۵ - خوشه‌های هجایی مصرع‌های زیر کدام است؟

- «قافیه اندیشم و دلدار من»
 ۱ - U - / - - U - / - - U -
 ۲ - U - / - UU - / - U -
- گویدم مندیش جز دیدار من،
 ۳ - U - / - UU - / - - U -
 ۴ - U - / - UU - / - - U -

۶ - بیت زیر با کدام گزینه هم‌وزن است؟

- «ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی»
 ۱ تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او
 ۲ سلسلهٔ موی دوست حلقهٔ دام بلاست
 ۳ هان ای دل عبرت بین، از دیده عبرت کن هان
 ۴ رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس
- پیوند روح کردی، پیغام دوست دادی،
 زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند
 هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
 ایوان مداین را، آیینة عبرت بین
 گویی ولی شناسان رفتند از این ولایت

۷ - در کدام گزینه آرایهٔ استعاره به کار رفته است؟

- ۱ گهی با من به صلحی که به جنگی
 ۲ به کام دشمنم کردی نه نیکوست
 ۳ دگر باره جهاندار از سر مهر
 ۴ به ناخن سنگ بر کندن ز کهسار
- خدا توبه دهدات زین دو رنگی
 که بدکاری است دشمن کامی ای دوست
 به گل‌رخ گفت کای سرو سمن چهر
 به از حاجت به نزد ناسزاوار

۸ - مصراع «نبايد جز به خود، محتاج بودن» با کدام گزینه هم وزن است؟

- ۱ هم قصه نانموده دانی
 ۲ آينه آر نقش تو بنمود راست
 ۳ شبي چون شبه روی شسته به قير
 ۴ اگر کاری کنی مزدی ستانی
- هم نامه‌ی نانوشته خوانی
 خودشکن آينه شکستن خطاست
 نه بهرام پيدا، نه كيوان، نه تير
 چو بی کاری يقين بی‌مزد مانی

۹ - کدام مصراع‌ها در وزن «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» سروده شده‌اند؟

- الف) از سینه پاک کردم افکار فلسفی را
 ب) دارم دلی هم‌چون جهان تا می‌کشد کوه گران
 ج) گفتا چه کار داری گفتم مها سلامت
 د) صد چشم شود حیران در تابش این دولت
 ه) گلزار کند عشقت آن شوره خاکی را

- ۱ د - ه   ۲ ب - ج   ۳ الف - ج   ۴ ج - د

۱۰ - مرز پایه‌های آوایی کدام مصراع، درست نوشته نشده است؟

- ۱ همچونی می‌نالَم از سودای دل: هم چُ نی می / نال مز سو / دای دل
 ۲ نداری غیر از این عیبی که می‌دانی که زیبایی: ن دا ری غی / ر زین عی بی / ک می دانی / ک زی با بی
 ۳ در پیش بی‌دردان چرا فریاد بی‌حاصل کنم: در پی ش بی / در دان چ را / فر یا د بی / حاصل ک نم
 ۴ در چمن پروانه‌ای آمد، ولی نَنشسته رفت: در چ من پر وا / ن ای آمد و / لی نَن شس / ت رفت

۱ - ویژگی‌های زبانی و ادبی چند مورد از ابیات زیر، مطابق با سبک عراقی نیست؟

- (الف) آب انگور و آب نیلوفل
 (ب) ای پرغونه و باشگونه جهان
 (ج) از در صلح آمده‌ای یا خلاف
 (د) صید بیابان سر از کمند بپیچد
 (ه) چون تو در خاطر «خواجو» بزدی کوس نزول
- مر مرا از عبیر و مشک بدل
 مانده من از تو به شگفت اندرا
 با قدم خوف روم یا رجا
 ما همه پیچیده در کمند تو عمدا
 دو جهان خیمه برون زد ز دل تنگ مرا

۱) دو   ۲) سه   ۳) چهار   ۴) یک

۲ - در کدام بیت هر سه آرایه «تشبیه، استعاره و کنایه» وجود دارد؟

- ۱) سر پنجه خورشید به شبنم نتوان تافت
 ۲) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند
 ۳) به امید چکیدن دست و پای می‌زند اشکم
 ۴) از زخم زبان نیست گریز اهل رقم را
- دل صاف کن ای محتسب از کینه مستان
 همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند
 تنزل در نظر معراج باشد همت دون را
 بی چاک که دیده است گریبان قلم را

۳ - وزن عروضی مصراع «چشم تماشای خلق در رخ زیبای اوست» با کدام مصراع همسان است؟

- ۱) گر مرد رهی با خبر از ناله دل باش
 ۲) خوش تر از دانه اشکم گهری پیدا نیست
 ۳) قطع نظر ز دشمن ما کرد چشم دوست
 ۴) تا به جفایت خوشم ترک جفا کرده‌ای

۴ - در کدام گزینه یکی از ارکان تشبیه محذوف است؟

- ۱) او نگاهش مثل خنجر بود.
 ۲) سعدی آتش زبانم در غمت سوزان چو شمع
 ۳) قهوه‌خانه گرم و روشن بود، هم‌چون شرم
 ۴) گرچه بیرون تیره بود و سرد، هم‌چون ترس

۵ - کدام ابیات، دارای وزن (دوری) شبیه به یکدیگرند؟

- (الف) آن روز قیامت را بر پای کند ایزد
 (ب) ای بوستان خوبی خارم ز بی‌نواایی
 (ج) جور بکن که حاکمان جور کنند بر رهی
 (د) وقتی دل سودایی می‌رفت به بوستان‌ها
- که آبی پی دلجویی بر خاک شهیدانت
 بگذار تا بچینم بر گی ز بوستانت
 شیر که پای بند شد تن بدهد به روبهی
 بی‌خویشتنم کردی بوی گل و ریحان‌ها

۱) ج - ب   ۲) ب - د   ۳) الف - ب   ۴) الف - د

۶ - در کدام بیت کنایه با مفهومی متفاوت از سایر گزینه‌ها وجود دارد؟

- ۱) پند گفتن با جهول خوابناک
 ۲) مگوی آنچه هرگز نگفته است کس
 ۳) چون واقف از این جهان ابتر گشتیم
 ۴) به طول عمر نتوان جمع کردن مال دنیا را
- تخم افکندن بود در شوره خاک
 به مردی مکن باد را در قفس
 دست از همه شستیم و قلندر گشتیم
 چرا بیهوده باید آب را بر ریسمان بستن

۷ - در چند بیت از ابیات زیر، رکن پایانی مصراع با سایر ارکان همان مصراع متفاوت است؟

- (الف) عقل گوید شش جهت، حدّ است و بیرون راه نیست / عشق گوید راه هست و رفته‌ام من بارها
 (ب) من از کجا پند از کجا باده بگردان ساقیا / آن جام جان‌افزای را برریز بر جان ساقیا
 (ج) تا به شب امروز ما را عشرت است / الصلا، ای پاکبازان الصلا
 (د) جهان را بدیدم وفايي ندارد / جهان در جهان آشنایی ندارد
 (ه) داد دهی ساغر و پیمانہ را / مایه دهی مجلس و میخانه را

۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

۸ - چند مورد از نویسندگان آثار زیر درست معرفی نشده‌اند؟

«جامع التواریخ: حمدالله مستوفی - تاریخ جهانگشا: عطاملک جوینی - صد پند: عبید زاکانی - مکاتیب: فخرالدین عراقی - محاكمة اللغتين: امیرعلیشیر نوایی - انوارسہیلی: ملاحسین واعظ کاشفی»

- ① دو   ② سه   ③ چهار   ④ یک

۹ - کدام گزینه دربارهٔ نثر سبک عراقی صحیح است؟

- ① در قرن هشتم با فروپاشی تیموریان نثر فنی ضعیف می‌شود.
 ② ملاحسین واعظ کلیله و دمنه را به انشای دورهٔ خود بازگرداند و آن را فتوت‌نامهٔ سلطانی نامید.
 ③ ظفرنامهٔ شامی قدیمی‌ترین تاریخ نوشته‌شده دربارهٔ تیمور است.
 ④ از اوایل دورهٔ مغول، حاشیه‌نویسی‌های متعدد به نثر مصنوع بر تاریخ‌های قدیم انجام شد.

۱۰ - کدام بیت فاقد استعاره است؟

- ① گر به رخسار چو ماهت صنما می‌نگرم
 به حقیقت اثر لطف خدا می‌نگرم
 ② سروی و بلندی و قدت پیدا نیست
 خوبی و لطیفی و دلت با ما نیست
 ③ ای باد صبح، اگر بر منظور ما رسی
 آن بی‌نظیر گو: نظر از ما مدار دور
 ④ از مردم زمانه مروت وداع کرد
 با اهل روزگار به غیر از ستم نماند

۱ - نثر کدام آثار، به ترتیب «مصنوع، ساده و بینابین» است؟

- ۱) عباس‌نامه، عیار دانش، محبوب‌القلوب
 ۲) دیباچه شرفنامه بدلیسی، دارالشکوه، حبیب‌السیر
 ۳) محبوب‌القلوب، احسن‌التواریخ، دیباچه عیار دانش
 ۴) شرفنامه بدلیسی، تذکره شاه پهماسب، احسن‌التواریخ

۲ - کدام دو بیت را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- الف) دست به جان نمی‌رسد تا به تو برفشانمش / بر که توان نهاد دل تا ز تو واستانمش
 ب) نه حسرت وصالش از دل به در توان کرد / نه صبر در فراقش زین بیشتر توان کرد
 ج) من نمی‌گویم که عاقل باش یا دیوانه باش / گر به جانان آشنایی از جهان بیگانه باش
 د) ساقی چمن گل را بی‌روی تو رنگی نیست / شمشاد خرامان کن تا باغ بیارایی
- ۱) الف - ب
 ۲) الف - ج
 ۳) ب - د
 ۴) ج - د

۳ - تعداد پایه‌های آوایی کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) فدایی ندارد ز مقصود چنگ / و گر بر سرش تیر بارند و سنگ
 ۲) تن از جنگ خسته دل از رزم شاد / جهان را چنین است ساز و نهاد
 ۳) دو عالم را به یک بار از دل تنگ / برون کردیم تا جای تو باشد
 ۴) چه سان مدحت عشق سازم رقم / شکافد ز نامش زبان چون قلم

۴ - بیت کدام گزینه از نظر وزن و واژه و نشانه‌های هجایی با بیت «با جوانی سر خوش است این پیر بی‌تدبیر را / جهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را» یکسان است؟

- ۱) آن که می‌گوید نظر در صورت خوبان خطاست / او همین صورت همی بیند ز معنی غافلست
 ۲) گر من از دوست بنالم نفسم صادق نیست / خبر از دوست ندارد که ز خود باخبر است
 ۳) گر مطیع خدمتت را کفر فرمایی بگوید / ور حریف مجلس‌ت را زهر فرمایی بنوشد
 ۴) بر سر شطرنج چُست است این غراب / تو مبین بازی به چشم نیم‌خواب

۵ - وزن کدام مصراع دوری نیست؟

- ۱) جهان فرتوت باز جوانی از سر گرفت / با من بگو تا کیستی مهری بگو ماهی بگو
 ۲) چندان که گفتم غم با طیبیان / بَسَم از هوا گرفتن که پری نماند و بالی

۶ - با توجه به بیت «همان دستمالی که پولک‌نشان شد / و پوشید اسرار چشم ترت را» استعاره در کدام گزینه است؟

- ۱) دستمال
 ۲) پولک
 ۳) اسرار
 ۴) چشم

۷ - ویژگی‌های ادبی سبک هندی در همه ابیات مشهود است؛ به جز:

- ۱) گر عشقم آشکار شد انکار من مکن / کانش به پنبه کس نتواند نماند کند
 ۲) از بس که گرفتار به خون خوردن خوبش / انگشت ندامت نتوانم به دهان برد
 ۳) نیست ممکن عشق را در سینه پنهان داشتن / قرب این آئینه طوطی می‌کند زنگار را
 ۴) صبح از جان‌های روشن یاد می‌آید مرا / شام از تاریکی تن باد می‌آید مرا

۸ - در همه گزینه‌ها به جز ..... ویژگی‌های زبانی سبک هندی وجود دارد.

- ۱) غم عالم فراوان است و من یک غنچه دل دارم / چه سان در شیشه ساعت کنم ریگ بیابان را
 ۲) از نزاکت رنگ گل بر چهره گل بشکند / خار از بی‌طاقتی در چشم بلبل بشکند
 ۳) جز این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب / که وضع مهر و وفا نیست روی زیبا را
 ۴) عنان سیل را هرگز شکست پُل نمی‌گیرد / نگردد قدّ خم مانع شتاب زندگانی را

۹ - در کدام گزینه، نام شاعری دیده می‌شود که از شاعران قرن هشتم نیست؟

- ① جان همه جانا ای دولت مولانا
 ② تا اقتدا به حافظ شیراز کرده‌ایم
 ③ یک زمان چون عبید زاکانی
 ④ چون به دستان اهل کرمان را به دست آورده‌ای
- جان را برهانیدی از ناز فلان‌الدین
 گردیده مقتدای دو عالم کلام ما
 راه خمارخانه برداریم
 از چه معنی در پی خواجوی کرمانی کنی

۱۰ - کدام گزینه در مورد متن زیر نادرست است؟

«پادشاهی را شنیدم به کشتن اسیری اشارت کرد. بیچاره در آن حالت نومیدی ملک را دشنام گرفت و سقط گفتن، که گفته‌اند: هر که دست از جان بشوید، هر چه در دل دارد بگوید.»

- ① کاربرد آرایه جناس و سجع
 ② کاربرد «را» در معنای حرف اضافه
 ③ کاربرد «را» فک اضافه
 ④ کاربرد «که» در معنای «زیرا که»

۱ - کدام گزینه تشبیه نیست؟

- ۱) پردهٔ عفاف   ۲) آتش شهوت   ۳) حصار بردباری   ۴) مظالم کردار

۲ - بیت زیر از چند پایهٔ آوایی تشکیل شده است؟

«دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن / در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن»

- ۱) شش   ۲) هشت   ۳) چهار   ۴) چهارده

۳ - نثر ..... شیوا، آراسته و دل‌انگیز است که در بین متون عارفانه از مرتبهٔ اولایی برخوردار است. نثر کتاب گاهی ساده و گاهی دارای ..... و ..... است. نجم‌الدین رازی آن را در قرن هفتم نوشته است.

- ۱) مرصادالعباد - سجع - موازنه   ۲) عشاق‌نامه - ترصیع - موازنه   ۳) مرصادالعباد - سجع - جناس   ۴) عشاق‌نامه - سجع - موازنه

۴ - ابیات زیر، سرودهٔ چه کسی است و در چه سالی سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید / دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود
بر حال تباه مردم بد گرید / امروز یکی نیست که بر صد گرید»

- ۱) کمال‌الدین اسماعیل - ۶۳۳ هجری   ۲) عطار - ۶۳۷ هجری   ۳) کمال‌الدین اسماعیل - ۶۳۵ هجری   ۴) عطار - ۶۳۵ هجری

۵ - مرز پایه‌های آوایی در کدام گزینه به درستی مشخص نشده است؟

- ۱) آمدتم که بنگرم باز نظر به خود کنم (آ مَ دَ مت / کِ بِنِ گَ رم / با زَ نَ ظر / بِ بَ خُ دَ کُ نم)
۲) نروم جز به همان ره که توام راهنمایی (نَ رَ وِمَ جُز / بِ هَ مانَ رَه / کِ تَ اَمَ را / هَ نَ ما یی)
۳) هر کسی کو دور ماند از اصل خویش (هر کَ سی کو / دور ما ند / از اص لِ خیش)
۴) صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخاست (صد هِ زا ران / گل شِ کفَتُ / بان گِ مَرُ غی / بر نَ خاست)

۶ - در کدام بیت از ابیات زیر، یک تشبیه بلیغ اضافی و دو تشبیه اسنادی وجود دارد؟

- ۱) چشمهٔ خورشید تویی سایه‌گه بید منم / چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم
۲) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی
۳) به مژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم / بیا کز چشم بیمارت هزاران درد برچینم
۴) اشکم ولی به پای عزیزان چکیده‌ام / خارم ولی به سایهٔ گل آرمیده‌ام

۷ - رقابت شاهان صفوی با سلاطین عثمانی و هند و مقام شیخی و رهبری طریقت پادشاهان سبب شد تا .....

- ۱) آنان به مسائل سیاسی توجه نشان دهند.   ۲) آنان به مسائل سیاسی توجه نشان ندهند.
۳) آنان به مسائل فرهنگی توجه نشان دهند.   ۴) آنان به مسائل فرهنگی توجه نشان ندهند.

۸ - ترتیب توالی ابیات زیر از جهت داشتن آرایه‌های «تشبیه- تلمیح- تناقض- استعاره»، کدام است؟

الف) از آن ز خنده نیاید لبم به هم، چون جام
ب) ندیده است جگرگاه بیستون در خواب
ج) خوشم به زندگی تلخ، هم‌چو می، ورنه
د) اگر ز طعنهٔ عاجز کشی نیندیشم
که بوسه بر دهن شیشه می‌توانم زد
گلی که من به سر تیشه می‌توانم زد
برون چو رنگ، از این شیشه می‌توانم زد
به قلب چرخ جفا پیشه می‌توانم زد

- ۱) الف-ب-ج-د   ۲) الف-ج-ب-د   ۳) ج-ب-د-الف   ۴) ج-الف-د-ب

«ای باغبان بگو که ره بوستان کجاست / وی بوستان چه باشد اگر آگهی دهید
تا چند تشنه بر سر آتش توان نشست / داروفروش خسته‌دلان را دکان کجاست
دردم به جان رسید و طیبیم پدید نیست / من گفتم همچو چشم تو رنجور و در دلت
چون ز آب دیده نایقهٔ ما در وحل (گل‌ولای) بماند / در بوستان گلی چو رخ بوستان کجاست
کان سرو گل‌عذار مرا بوستان کجاست / آن آب روح‌پرور آتش‌نشان کجاست
داروفروش خسته‌دلان را دکان کجاست / روزی گذر نکرد که آن ناتوان کجاست
با ما بگو که مرحلهٔ کاروان کجاست

از بس دل شکسته که بر هم فتاده است
در وادی فراق به جز چشم‌های ما

پیدا نمی‌شود که ره ساریان کجاست
روشن بگو که چشمه آب روان کجاست،

۹ - در غزل مذکور، چند بار از نوع استعاره‌های موجود در بیت زیر استفاده شده است؟

بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد،

بته دارم که گرد گل ز سنبل سایبان دارد

۴ پنج بار

۳ چهار بار

۲ سه بار

۱ دو بار

۱۰ - در کدام بیت از غزل مذکور، تصویرسازی مشابه با بیت زیر دیده می‌شود؟

تا بر شتر نبندد محمل به روز باران،

با ساروان بگویند احوال آب چشمم

۴ بیت هشتم

۳ بیت هفتم

۲ بیت ششم

۱ بیت پنجم

۱۱ - در همه ابیات به جز بیت ..... هر دو آرایه تشبیه و استعاره، وجود دارد.

بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد

۱ بته دارم که گرد گل ز سنبل سایه بان دارد

قیمت به بزم خسرو والا برافکند

۲ دُرّ دری که خاطر خاقانی آورد

وی باغ لطافت، به رویت که گزیدست

۳ ای لعبت خندان، لب لعلت که مزیدست

ناگزیر است که گویی بود این میدان را

۴ سر بنه گر سر میدان ارادت داری

۱ - کدام گزینه در مورد رویدادهای قرن نهم درست نیست؟

- ۱) رواج برخی از هنرها مانند مینیاتور، معماری، تذهیب
- ۲) تأثیرپذیری کم و بیش بازماندگان تیمور از فرهنگ ایرانی
- ۳) نگاشته شدن و آراسته شدن شاهنامه فردوسی و قرآن کریم به خط خوش و تصاویری زیبا
- ۴) خلق آثار ادبی و تحقیقی خلاقانه و نوآورانه

۲ - وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- ۱) از سرو گویم یا چمن از لاله گویم یا سمن / از شمع گویم یا لگن یا رقص گل با آن صبا (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)
- ۲) چو من صلح جویم شفیع او بُود / چو در چنگ آیم بُود خنجر او (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)
- ۳) گرچه وصالش نه به کوشش دهند / هر قدر ای دل که توانی بکوش (مفتعلن مفتعلن فاعلن)
- ۴) تا که دانش گم کند مر راه را / تا که عاقل بشکند فرهنگ را (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۳ - در همه گزینه‌ها به جز ..... تشبیهی وجود دارد که به استعاره بدل شده است.

- ۱) چون زنی پیر است دنیا کهنه چرخ در کنار
  - ۲) خریدی خانه دل را دل آن توست می دانی
  - ۳) به یاد سرو بلالیت روان در پای تو ریزم
  - ۴) عشق آتش موسی است و حُسن آب خضر
- گر جوانمردی، چه گرایی گرد چرخ پیرزن
هر آنچه هست در خانه از آن کدخدا باشد
به بالای تو گر سروی بینم بر لب جویی
زین آتش و آب در جهان خوش تر چیست؟

۴ - وزن بیت کدام گزینه به درستی نیامده است؟

- ۱) چه کنم با دل خودکام بلا دوست که او / می رود بیشتر آنجا که بلا بی سپر است
(-UU / - -UU / - -UU / - -UU)
- ۲) به یاران جانی دمی خو بر آور / که عیشی است خوش بزم یاران جانی
(-U / - -U / - -U / - -U)
- ۳) حیف از بارو نیاید، دست بر سیمرغ زن / تیر بر گنجشک مشکن چشم تیرانداز را
(-U - / - -U - / - -U - / - -U -)
- ۴) شمع جهان، دوش بُد نور تو در حلقه ما / راست بگو شمع رخت دوش کجا بود کجا
(-UU - / - UU - / - UU - / - UU -)

۵ - وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) برون آر، اگر صیدی افکنده ای
  - ۲) اگر پای در دامن آری چو کوه
  - ۳) چو در برج عشاق پا در نهاد او
  - ۴) مزن ارّه بر سالخورده درخت
- روان کن، اگر گنجی آکنده ای
سرت ز آسمان بگذرد در شکوه
سری کرد ماهی ز افلاک جانی
که ضحاک ازین گشت بی تاج و تخت

۶ - نشانه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«راهی بزن که آهی بر ساز آن توان زد / شعری بخوان که با او رطل گران توان زد»

- ۱) - - U/UU - - / - - U/UU - -
- ۲) - - U/UU - - / - - U/UU - -
- ۳) - - U - /U - - / - - U - /U - -
- ۴) - - U / - U - - / - - U / - U - -

۷ - اضافه تشبیهی کدام است؟

- ۱) اکسیر عشق
- ۲) یمن قدم
- ۳) کوس رحلت
- ۴) معتکف دیر

۸ - وزن عروضی کدام بیت با ابیات دیگر، متفاوت است؟

- ۱) ای که می‌گویی به آهی نرم کن سنگین دلش را
 ۲) تا حریفان بر در میخانه ماوا کرده‌اند
 ۳) سرّ حق را بر سر دار فنا کرد آشکار
 ۴) گر ندیدی سحر و معجز دیده‌ی دل باز کن
- غافلی کز ضعف در من قوت آهی نباشد
 خانه‌ی غم را خراب از سیل صهبا کرده‌اند
 در طلب منصور الحق همّت مردانه کرد
 تا ببینی معجزات نرگس جادوی دوست

۹ - «مشبّه‌به» در کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

- ۱) گفتمش سلسله زلف بتان از پی چیست؟ / گفت حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد
 ۲) چهره من جام و چشم من صراحی کن که من / چون صراحی بر سر جام تو جان خواهم فشاند
 ۳) ماه و پروین از خجالت رخ فروپوشد اگر / آفتاب آسا کند در شب تجلی روی تو
 ۴) جان ما، می را و قالب، خاک را و دل، تو را / وین سر طنّاز پر وسواس، تیغ تیز را

۱۰ - هر یک توضیحات زیر به ترتیب مربوط به شخصیت‌های کدام گزینه است؟

الف) در شعر او قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا تأکید شده است.

ب) نکته‌یابی‌ها و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است.

ج) در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی در سبک عراقی است.

- ۱) ابن یمین، عبید زاکانی، سلمان ساوجی
 ۲) ابن یمین، حافظ، خواجهی کرمانی
 ۳) سلمان ساوجی، عبید زاکانی، خواجهی کرمانی
 ۴) سلمان ساوجی، حافظ، عبید زاکانی

۱ - در کدام گزینه از «تشخیص بخشیدن» استفاده شده است؟

- ۱) این گنبدهای لاجوردی و مناره‌های رنگارنگ، با غرور و نخوتی دلبرانه، آسمان زنگارگون را می‌شکافند.
 ۲) این شهر کوچک دریند، همواره سدی در برابر تاخت و تازهای وحشیان بوده است.
 ۳) پرتو زرین آفتاب مخصوصاً در سواحل غربی این دریاچه بزرگ، بیشتر درخشندگی دارد.
 ۴) مسجدها و مناره‌های رنگارنگی که در چهار محله آن دیده می‌شود، یادگار هنرنمایی صنعتگران ایران است.

۲ - نوع نثر آثار گزینه ..... به ترتیب، پیچیده، ساده، پیچیده، ساده است.

- ۱) تاریخ و صاف، مرصادالعباد، تاریخ جهانگشا، طبقات ناصری
 ۲) تاریخ و صاف، طبقات ناصری، مرصادالعباد، تاریخ جهانگشا
 ۳) تاریخ جهانگشا، تاریخ و صاف، مرصادالعباد، طبقات ناصری
 ۴) تاریخ جهانگشا، مرصادالعباد، طبقات ناصری، تاریخ و صاف

۳ - «مجاز با رابطه شباهت» در کدام بیت وجود ندارد؟

- ۱) بت خورشیدرخ من به گذارست امشب
 ۲) معدن نور بر این گنبد پیروزه است
 ۳) ای فلک نیم نفس رفت که بی مرحمتی
 ۴) به مهمان خانه آرز و هوا جز لاشه چیزی نیست
 شب روان را رخ او مشعله دارست امشب
 که چو باغیست پر از لاله و پر سوسن
 تحفه تازه ز کج بازی سیاره بیار
 برای لاشخواران واگذار این میهمانی را

۴ - نشانه‌های هجایی مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«شاهدان گر دلبری زین سان کنند، زاهدان را رخنه در ایمان کنند»

- ۱) - UU - / - UU - / - UU -
 ۲) - UU - / - UU - / - UU -
 ۳) - U - / - - U - / - - U -
 ۴) - - U / - - U / - - U

۵ - وزن کدام گزینه از تکرار «مفتعلن مفاعلن» پدید آمد؟

- ۱) هر شبمنی درین ره صد بحر آتشین است
 ۲) از همچو تو دلداری دل برنکنم آری
 ۳) هر چه کنی بکن مکن ترک من ای نگار من
 ۴) چوک ز شاخ درخت خویشتن آویخته
 دردا که این معما شرح و بیان ندارد
 چون تاب کشم، باری زان زلف بتاب اولی
 هر چه بری ببر میر سنگدلی به کار من
 زاغ سیه بر دو بال غالیه آمیخته

۶ - کدام ترکیب «اضافه تشبیهی» است؟

- ۱) چشم دل
 ۲) بیخ ظلم
 ۳) گوش جان
 ۴) چراغ هدایت

۷ - در همه ابیات به جز بیت..... آرایه استعاره به کار رفته است.

- ۱) درون دلت شهر بند است راز
 ۲) صدف وار گوهر شناسان راز
 ۳) از آن مرد دانا دهان دوخته است
 ۴) حذر کن ز نادان ده مرده گوی
 نگو تا نبیند در شهر باز
 دهان جز به لؤلؤ نکردند باز
 که ببند که شمع از زبان سوخته است
 چو دانا یکی گوی و پرورده گوی

۸ - در کدام گزینه، آرایه «تشبیه» وجود دارد؟

- ۱) او را خود التفات نبودی به صید من
 ۲) سوز دل من شعله زد از اشک دمدام
 ۳) من اگر خوبم اگر بد تو برو خود را باش
 ۴) دل هر که صید کردی نکشد سر از کمندت
 من خویشتن اسیر کمند نظر شدم
 کس دید که آتش زند از آب زبانه؟
 هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت
 نه دگر امید دارد که رها شود ز بندت

۹ - کدام گزینه فاقد استعاره است؟

- ۱) از لعل تو گر یابم انگشتی زنهار
 ۲) آه از آن جور و تطاول که در این دامگه است
 ۳) صبا خاک وجود ما بدان عالی جناب انداز
 ۴) عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت
- صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد
 آه از آن سوز و گدازی که در آن محفل بود
 بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم
 همه سهل است، تحمل نکنم بار جدایی

۱۰ - مفاهیم کنایی مشخص شده در معانی «آشکار کردن - عاشق شدن - خوش‌سخنی - بی‌قراری» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) مرا دانه دل بر آتش فتاده است
 ب) هم خود ز روی کرم برداشت پرده و گفت
 ج) گه گهی آن شکر فشان سر که فشان ز لب شدی
 د) به تو در گریخت خاقانی و دل فشاند بر تو
- از آن نعره من چنین خوش فتاده است
 ای پاسبان تو برو خاقانیا تو در آ
 گرم جگر شدم ز تب سر که فشان من کجا
 اگرش قبول کردی خبری فرست ما را
- ۱) ب - د - ج - الف
 ۲) ب - د - الف - ج
 ۳) د - الف - ب - ج
 ۴) د - ب - الف - ج

۱ - معروف‌ترین شاعر سبک هندی که برخی از تکبیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها مثل ضرب‌المثل رواج یافته‌اند، چه کسی است؟ وی شاعر چه قرنی است؟

- ① محتشم کاشانی - دهم   ② صائب تبریزی - یازدهم   ③ کلیم کاشانی - یازدهم   ④ بیدل دهلوی - یازدهم

۲ - از نقاشان زبردست عهد صفوی می‌توان ..... (در دوره پادشاهی .....) و ..... (در دوره حکومت .....) نام برد.

- ① رضا عباسی، شاه اسماعیل، کمال‌الدین بهزاد، شاه عباس   ② کمال‌الدین بهزاد، شاه اسماعیل، رضا عباسی، شاه عباس
 ③ رضا عباسی، شاه عباس، کمال‌الملک، شاه طهماسب   ④ کمال‌الدین بهزاد، شاه عباس، کمال‌الملک، شاه طهماسب

۳ - در کدام گزینه هر دو نوع استعاره به کار رفته است؟

- ① به سر کرشمه از دل خبری فرست ما را   به بهای جان از آن لب شکری فرست ما را
 ② گاهی به دست خواب پیام خیال ده   گه بر زبان باد سلام وفا فرست
 ③ یوسف گمگشته ما زیر بند زلف توست   گه گهی ما را خبر زان زلف خم در خم فرست
 ④ خاکی دلم که در لب آن نازنین گریخت   تشنه است کاندرا آبخور آتشین گریخت

۴ - مرز پایه‌های آوایی کدام مصراع به درستی مشخص نشده است؟

- ① شمع را فانوس از پروانه می‌سازد جدا

شمع را فا	نوس از پر	وان می سا	زد ج دا
-----------	-----------	-----------	---------

 ② من آن آینه را روزی به دست آرم سکندروار

م نان آیی	ن را روزی	ب دس تارم	س کن در وار
-----------	-----------	-----------	-------------

 ③ منت ایزد را که با اقبال و دولت هم‌عنان

من ن تی زد	را ک با	اق بال دولت	هم ع نان
------------	---------	-------------	----------

 ④ عشق را فرزانه می‌دانیم ما

عش ق را فر	زان می دا	نی م ما	
------------	-----------	---------	--

۵ - کدام گزینه درباره شعر سبک هندی نادرست است؟

- ① تبدیل موضوعات تازه به مضامین کهن در میان شاعران رواج یافت.   ② شعر از تصرف شاعران باسواد خارج شد و در دسترس عامه قرار گرفت.
 ③ روی آوردن افراد عامی به شعر سبب شد تا شعر از سلامت پیشین خود دور شود.   ④ شاعران این دوره به باریک‌اندیشی و مضمون‌آفرینی و اشعار اندرزی روی آوردند.

۶ - نشانه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت روزی تفقدی کن درویش بینوا را»

- ① ---U|U---|---U|U---   ② ---U---|U---|---U---|U---
 ③ -U-|---UU-|---U-|---UU-   ④ -U-U|---UU-|---U-U|---UU-

۷ - عبارات کدام گزینه در مورد تاریخ ادبیات قرن هشتم، کاملاً درست است؟

- الف) مهم‌ترین مرکز ادبی ایران در این دوره، شهر اصفهان بود.
 ب) در این دوره، به دلیل بی‌اعتقادی و بی‌تعصبی ایلخانان مغول نسبت به مذاهب رایج، نوعی از آزادی عقیده در میان صاحبان مذاهب‌های مختلف پدید آمد.
 ج) قلمروی بالندگی زبان فارسی از سرزمین ماوراءالنهر تا شبه‌قاره هند گسترده‌تر شد.
 د) زبان شعر جز در شعر شاعرانی چون خواجه و حافظ رو به ضعف و سستی است.

- ① الف - ب   ② ب - د   ③ الف - ج   ④ ب - ج

۸ - مفهوم کدام گزینه با بیت زیر یکسان نیست؟

«بگفت ابروش تکبیری بزد چشمش یکی تیری

- ۱) کاری که کند بنده تقدیر زند خنده
- ۲) زان روی که دلبسته آن زنجیر است
- ۳) ای که گفتم دیده از دیدار بت‌رویان بدار
- ۴) چند سخن ماند لیک بی‌گه و دیربست نیک

دلم از تیر تقدیری شد آن لحظه گرفتارش،

- کای خفته بجو آخر این کار به آمیزش
- در دامن تو دست زدن تقدیر است
- هر چه گویی چاره دانم کرد جز تقدیر را
- هرچه به شب فوت شد آرم فردا قضا

۹ - کدام گزینه با بقیه هم‌وزن نیست؟

- ۱) جهان را بدیدم وفایی ندارد
- ۲) دلم را داغ عشقی بر جبین نه
- ۳) به دنبال محمل چنان زار گریم
- ۴) ز صورت پرستیدنت می‌هراسم

جهان در جهان آشنایی ندارد

- زبانم را بیانی آتشین ده
- که از گریه‌ام ناچه در گل نشیند
- که تا زنده‌ای ره به معنی ندانی

۱۰ - در بیت همهٔ گزینه‌ها به جز ..... واژهٔ مشخص شده مجاز به علاقهٔ شباهت به کار رفته است.

- ۱) سحر چون خسرو خاور عَلَم بر کوهسار زد
- ۲) شوخی نر گس نگر که پیش تو بشکفت
- ۳) گذار بر ظلمات است خضر راهی کو
- ۴) ای سرو خرامان گذری از در رحمت

به دست مرحمت یارم در امیدواران زد

- چشم‌دریده ادب نگاه ندارد
- مباد کآتش محرومی آب ما ببرد
- وی ماه درفشان (درخشان) نظری از سر رَأْفَت

۱ - نام اولین رمان اجتماعی دوره معاصر چه بود و چه کسی آن را منتشر کرد؟

- ① محمدباقر میرزا خسروی - شمس و طغرا
 ② سید محمدعلی جمالزاده - یکی بود یکی نبود
 ③ مرتضی مشفق کاظمی - تهران مخوف
 ④ حسن مقدم - جعفرخان از فرنگ برگشته

۲ - پایه‌های آوایی کدام مصراع درست تقطیع نشده است؟

- ① بر آینه چشم از آن گمارم | اب راي ن | چشم م زان گ | ما رم |
 ② که زبان در دهان نگه داری | ک ز بان در | د هان ن | که | دا ری |
 ③ سخنی در نهان نباید گفت | سُ خ نِی در | ن هان ن | با | ید گفت |
 ④ حال درماندگان کسی داند | حال در مان | د گان ک سی | دا ند |

۳ - آرایه‌های «ایهام تناسب - جناس - حس آمیزی - تشبیه» به ترتیب در کدام گزینه‌ها آمده‌اند؟ (یک بیت اضافی است.)

- الف) من این غلط نپسندم ز رای روشن خویش
 ب) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
 ج) ای که بالای بلند تو بلای دل ماست
 د) گیرم از روی عیانش نتوان کرد عتاب
- که طبع و دست تو گویم به بحر و کان ماند
 سهی قدان سیه چشم ماه سیما را
 دلم از چشم تو در عین عذاب افتادست
 آخر از وجه نصیحت بتوان گفت به راز
- ① د - ج - ب - د
 ② الف - ب - الف - د
 ③ د - ج - الف - ج
 ④ الف - ج - ب - الف

۴ - شاعر در همه بیت‌ها به جز ..... از آرایه «حسن تعلیل» بهره جسته است.

- ① زاهد نداشت تاب جمال پری رخان
 ② چو ابر زلف تو پیرامن قمر می گشت
 ③ دانی که چیست قطره باران نوبهار
 ④ به چه دانش زنی ای مرغ سحر نوبت روز
- کنجی گرفت و ترس خدا را بهانه ساخت
 ز ابر دیده کنارم به اشک تر می گشت
 ابر از حیای دیده ما می کند عرق
 که نه هر صبح به آه سحرم برخیزی

۵ - کدام گزینه درباره سید محمدعلی جمالزاده نادرست است؟

- ① کلام را به طبع خوانندگان نزدیک می‌کند.
 ② در داستان بیشتر به محتوا توجه دارد.
 ③ به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات عامیانه توجه دارد.
 ④ راه آب‌نامه از داستان‌های اوست.

۶ - در هر دو مصراع کدام بیت اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند وجود دارد؟

- ① ترنج غنغب آن یوسف عزیز چو دیدم
 ② ز قهر تیغ کشیدی به سوی من بدویدی
 ③ نشست یار به محفل، گذشت قافله غافل
 ④ مپرس حالت مجنون ز سایه پرور شهریار
 چنان شدم که به جای ترنج، دست بریدم
 ز من تو سر بیریدی من از تو دل نبریدم
 که هر چه من بدویدم به گرد او نرسیدم
 ز من پیرس که با سر، به کوی دوست دویدم

۷ - کدام بیت دارای «تلمیح» و «حس آمیزی» و «فائد» تشبیه» است؟

- ① من به تلخی جان شیرین می‌دهم فرهادوار
 ② از مغ بچگان می‌شوم نکته‌ی توحید
 ③ بر ماجرای خسرو و شیرین قلم کشید
 ④ جان شیرین چو به تلخی به لب آرد فرهاد
 وز لب شیرین جانان لب شگر می‌رود
 و ارباب خرد معنی این نکته ندانند
 شوری که در میان من است و میان دوست
 گر چشاندش از آن پس شکر ناب چه سود؟

۸ - نویسنده متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

«رفتن هر دومان را با هم قبول نمی‌کرد؛ می‌گفت رانده برود؛ وقتی برگشت، نوبت حامد و ما که گفتیم - مثل همیشه - یا هر دو یا هیچ کدام، پدر پاسخ داد که: پس هیچ کدام»

- ① محمدرضا سرشار - کشتی پهلو گرفته
 ② محمدرضا سرشار - آگه بابا بمیره
 ③ احمد یوسفزاده - آن بیست و سه نفر
 ④ سیدمهدی شجاعی - دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز

۹ - کدام گزینه از نظر سبک‌شناسی نثر دوره انقلاب اسلامی درست است؟

- ۱) برخی قالب‌ها مثل سفرنامه، شرح حال و قطعه ادبی از رونق افتاد.
 ۲) در دهه هشتاد شاهد داستان‌نویسی و مدرن‌نویسی هستیم.
 ۳) بعد از جنگ گرایش به سبک‌های جدید مثل جریان سیال ذهن بیشتر می‌شود.
 ۴) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول، اجتماعی و در مرحله بعد سیاسی است.

۱۰ - در کدام گزینه شاعر از اختیار وزنی «آوردن رکن فاعلاتن به جای فعلاتن» استفاده کرده است؟

- ۱) پیش از آن کاندر جهان باغ و می و انگور بود
 ۲) من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفایی
 ۳) عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده
 ۴) نه من خام طمع عشق تو می‌ورزم و بس
 از شراب لایزالی جان ما مخمور بود
 عهد نابستن از آن به که ببندی و نیایی
 بازگردد یا بر آید، چیست فرمان شما
 که چو من سوخته در خیل تو بسیاری هست

۱ - کدام گزینه وزن متفاوتی دارد؟

- ۱) باد صبا چون نقاب از رخ گل برگرفت
 ۲) دوش مرا عشق تو ز خانه برانگیخت
 ۳) یار مرا عارض و عذار نه این بود
 ۴) ای به وجودت نظام جنبش دوران
- بلبل مست از نشاط زمزمه از سر گرفت
 بی عدد از دیدگانم اشک فرو ریخت
 باغ مرا نخل و برگ و بار نه این بود
 قصر جلال تو طاق گنبد دوران

۲ - در کدام گزینه آرایه «ایهام تناسب» موجود است؟

- ۱) زلف و رویت جانب ما گوش می دارند و تو
 ۲) چو بلبل زان نکردم باز میل گلشن کویت
 ۳) بر رخ او پرده نیست جز که سر زلف او
 ۴) هست تهی خاها نیست در او بوی گل
- زلف را زین تاب دادی، روی از آن پیچیده ای
 که چون رنتم به زاغان دادی ای گل آشیانم را
 گاه چو چوگان شود گاه شود گوی ها
 کور بجوید ز خار لطف گل و بوی ها

۳ - در کدام عبارت آرایه حس آمیزی به کار نرفته است؟

- ۱) آسمان فریبی آبی رنگ شد
 ۲) عطر لغات شاعر را تاریک می کنند
 ۳) می تراود ز لبم قصه سرد
 ۴) دلم افسرده در این تنگ غروب

۴ - در بیت «در محیط رحمت حق چون حباب شوخ چشم / بادبان کشتی از دامان تر باشد مرا» کدام اختیار شاعری دیده نمی شود؟

- ۱) ابدال
 ۲) تبدیل مصوت بلند به کوتاه
 ۳) تبدیل مصوت بلند به کوتاه
 ۴) بلند به حساب آوردن هجای کشیده پایانی

۵ - در بیت زیر کدام اختیار شاعری دیده نمی شود؟

- «دیگران را غم جان دارد و ما جامه دران
 که بفرمایی تا از سر جان بر خیزیم»
- ۱) فاعلاتن به جای فعلاتن در پایه اول
 ۲) بلند شمردن هجای کشیده پایان مصراع
 ۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه
 ۴) ابدال

۶ - ترتیب توالی ابیات، به لحاظ دارا بودن آرایه های «اسلوب معادله - تشبیه - حسن تعلیل - استعاره» به کدام شکل صحیح است؟

- الف) میان باغ و ابر اندر خلاقی هست پنداری
 ب) مردم چشم فرومانده است در دریای اشک
 ج) وین عشق تو در من آفریدستند
 د) ای گل رخسار تو برده ز روی گل، آب
- که روی باغ خندان شد چو چشم ابر گریان شد
 مور را پای رهایی از دل گرداب نیست
 هرگز نرود ز زعفران زردی
 صحبت گل را رها کرده به بوی گل
- ۱) ج - د - الف - ب
 ۲) ب - الف - ج - د
 ۳) ب - ج - الف - د
 ۴) الف - د - ج - ب

۷ - در کدام بیت آرایه های «تشخیص - ایهام تناسب - استعاره - اغراق» وجود دارد؟

- ۱) چو چشمه ی خضر از شعر من روان افزاست
 ۲) حدیث زلف و رخ دلکش تو خواهد بود
 ۳) نه هر که تیغ زبان می کشد جهانگیر است
 ۴) چه سود نرگس سرمست را نصیحت بلبل
- عجب مدار که این عیب آب حیوان است
 که بر صحیفه ی لیل و نهار خواهد ماند
 نه هر که لاف سخن می زند سخندان است
 که هیچ فایده نبود اگر هزار بگوید

۸ - بیت زیر فاقد کدام اختیارات شاعری است؟

- ز آفتاب شود پخته هر کجا خامی است / تو می دوی ز پی سایه های که چه؟
- ۱) تغییر کمیت مصوت بلند، آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
 ۲) ابدال، تغییر کمیت مصوت کوتاه
 ۳) حذف همزه، ابدال
 ۴) تغییر کمیت مصوت کوتاه، بلند بودن هجای پایانی مصراع

۹- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند؛ به جز:

- ۱) نثر در عصر بیداری به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق داده شد و روزنامه‌نگاری، ترجمه و ادبیات داستانی رواج پیدا کرد.
- ۲) از پیشگامان نثر ساده در عصر بیداری می‌توان به قائم مقام فراهانی، زین‌العابدین مراغه‌ای و عبدالرحیم طالبوف اشاره کرد.
- ۳) مهمترین روزنامه‌های قرن ۱۲ و ۱۳ که در بردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بود روزنامه‌های «صوراسرافیل» و «نسیم شمال» است.
- ۴) مجله بهار به وسیله ملک‌الشعراى بهار و مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی به عرصه ظهور رسیدند.

۱۰- در کدام بیت «پارادوکس و تلمیح» دیده می‌شود؟

۱) تمام از پای تا سر مهربانی و وفایی تو	به زخم صید مرهم می‌گذارد آب پیکانت
۲) چون نار نماید آن، خود نور بود آخر	سودای کلیم الله شد جمله ید بیضا
۳) منصور بقا از گذر دار فنا یافت	ناگشته فنا دار بقا را نشناسد
۴) شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت	فراق یار نه آن می‌کند که بتوان گفت

۱ - هدف شاعران از سرودن شعر در دوره بیداری در کدام گزینه ذکر شده است؟

- (الف) بیان هنرمندانه واقعیات
(ب) ارائه وسیله‌ای برای بهبود زندگی
(ج) ارائه وسیله‌ای برای ابراز احساسات
(د) نجات شعر از ضعف و سستی

۱ الف، ج ۲ ب، د ۳ الف، د ۴ الف، ب

۲ - پدیدآورندگان «خسی در میقات - راه‌آب‌نامه - زمستان - شهری چون بهشت» به ترتیب، دارای آثاری مانند ..... نیز هستند.

- ۱ سه تار - یکی بود یکی نبود - همسایه‌ها - سووشون
۲ دید و بازدید - دهکده پُرمالال - آخر شاهنامه - تنگسیر
۳ مدیر مدرسه - تلخ و شیرین - از این اوستا - آتش خاموش
۴ ارزیابی شتابزده - شوهر آهو خانم - چشمهایش - سگ ولگرد

۳ - در همه ابیات به جز بیت، آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است.

- ۱ زود می‌باشد به هم جمعیت بی‌نسبتان
۲ آزاده را جفای فلک بیش می‌رسد
۳ ساده‌لوحان زود می‌گیرند رنگ همنشین
۴ تا تو ای سرو روان از باغ بیرون رفته‌ای
دانه را از کاه در خرمن کند دهقان جدا
اول بلا به عاقبت‌اندیش می‌رسد
صحبت طوطی سخنور می‌کند آینه را
دست افسوس‌سست هر برگی درین بستان جدا

۴ - در بیت «حلاوت سخن تلخ را ز عاشق پرس ز ماهیان بطلب طعم آب دریا را؛ همه آرایه‌های ذکر شده به کار رفته‌اند به جز .....

- ۱ حُسن تعلیل ۲ حس آمیزی ۳ اسلوب معادله ۴ پارادوکس (متناقض‌نما)

۵ - کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟

بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار
نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت

- ۱ ایهام ۲ استعاره مکنیه ۳ تشبیه ۴ حس آمیزی

۶ - همه گزینه‌ها به جز ..... فاقد اختیارات شاعری زبانی هستند.

- ۱ خوش می‌کشد به سوی تو این عشق سرکشم
۲ گه خال دانه می‌کشد گه کند زلف
۳ از آب چشم و آتش دل بی تو هر زمان
۴ گر صد رهم رقیب کشد از جفا هنوز
گر از جفا رقیب نسازد مشو شم
چون صید ناتوان ز جفا در کشاکش
گاهی در آب غوطه‌ور و گه در آتش
من با امید وصل تو با باده سرخوشم

۷ - ترتیب و توالی ابیات زیر به لحاظ آرایه‌های «ایهام، استعاره، حسن تعلیل، تشبیه و مجاز» کدام است؟

- (الف) بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم
(ب) سیر از رخ تو دیده به دیدن نمی‌شود
(ج) دمام تلخ می‌گوید دعاگویان دولت را
(د) غم هجوم آورده می‌دائم که زارم می‌کشد
(ه) دانی قیامت از چه ندارد سر قیام
می‌روم و نمی‌رود ناچه به زیر محلم
گل زین چمن تمام به چیدن نمی‌شود
مکرر قند می‌ریزد لب لعل شکر بارش
وین غم دیگر که دور از روی یارم می‌کشد
در انتظار قامت رعنائ او بود

۱ ج - ب - د - الف - ه ۲ ج - ب - د - ه - الف ۳ د - ج - ه - الف - ب ۴ ب - الف - ه - ج - د

۸ - در مصراع نخست کدام بیت، همه اختیارات «آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن، حذف همزه و ابدال» به کار رفته است؟

- ۱ خنک آن هوش که در گوش دلش
۲ ور شد آلوده به اشکش می‌شوی
۳ کاروان شکر از مصر رسید
۴ گوش خود را ز جفا پاک کنید
ز آسمان بانگ صلا می‌آید
زان کز آن اشک دوا می‌آید
شرقه گام و درآ می‌آید
زان که بانگی ز سما می‌آید

۱ - آرایه‌های «مجاز، تلمیح، تناقض، ایهام» به ترتیب در کدام ابیات وجود دارد؟

الف) چنان بر صورت شیرین من بیچاره مفتونم	ب) گرچه حاصل نیست صائب تخم آتش دیده را	پ) گر امشب صبحدم سردی کند در مجلس گرم	ت) مر کوتاهی است عمر جاودان ز احسان او
که در خاطر نمی گنجد خیال ملک پرویزم	دانه دل‌ها چو می سوزد به حاصل می رسد	به آه سینه بر خیزم چراغ صبح بنشانم	خشک مگذر زینهار از آب حیوان سخن
۱) پ، ت، ب، الف	۲) پ، الف، ت، ب	۳) ت، الف، پ، ب	۴) ت، پ، ب، الف

۲ - در همه ابیات به جز ..... آرایه حس آمیزی به کار رفته است.

۱) آن بلبلم که چون کشم از دل صغیر گرم	۲) معنی آب زندگی و روضه ارم	۳) نفسی سرد بر آورد و ضعیف از سر درد	۴) محروم اگر شدم ز سر کوی او چه شد
بوی محبت از قفسم می توان شنید	جز طرف جویبار ولی خوشگوار نیست	گفت بگذار من بی سر و بی سامان را	از گلشن زمانه که بوی وفا شنید

۳ - در همه بیت‌ها به جز گزینه ..... اختیار شاعری زبانی تبدیل مصوت کوتاه به بلند صورت گرفته است.

۱) امشب که بزم عارفان از شمع رویت روشن است	۲) روی خوش و آواز خوش دارند هر یک لذتی	۳) شور غم عشقش چنین حیف است پنهان داشتن	۴) من مرغی پر بسته‌ام، زان در قفس بنشسته‌ام
آهسته تا نبود خیر رندان شاهدباز را	بنگر که لذت چون بود محبوب خوش آواز را	در گوش نی رمزی بگو تا بر کشد آواز را	گر زان که بشکستی قفس بنمودمی پرواز را

۴ - در کدام گزینه آرایه «مراعات نظیر» به کار رفته است؟

۱) حاجت ما تویی چرا که ز دوست	۲) نیک و بد چون همی بیاید مُرد	۳) این بوی بهار است که از صحن چمن خاست	۴) از در درآمدی و من از خود به در شدم
حاجتی به ز دوست نتوان خاست	خنک آن کس که گوی نیکی بُرد	یا نکهت مُشک است کز آهوی ختن خاست	گویی کز این جهان به جهان دگر شدم

۵ - در بیت اول کدام گزینه «تلمیح» و در بیت دوم آن «مراعات نظیر» به کار رفته است؟

۱) در دل مجنون چه سوز بود ز لیلی	۲) به چین زلف چو شامت نمی رسد دستم	۳) همان گو مفکن سایه شرف هرگز	۴) به زهر تشنه لبم با شکر چه کار مرا
هر چه زان تلخ‌تر بخواهد گفت	چنان بر صید مرغ دل فکند آن زلف پرچین را	در باغ طبیعت نفس‌دیم قدم را	تو خود به جوشن و برگستوان نه محتاجی
هست مرا ای نگار از تو همان سوز	گو بگو از لب شکر بارش	نسیم زلف تو از مشک ناب می جویم	که شاهی افکند بر صعوه (نوعی پرنده) بیچاره شاهین را
بر آن دیار که طوطی کم از زغن باشد	چیدیم و گذشتیم گل شادی و غم را	دراز باد شبم با سحر چه کار مرا	که روز معرکه بر خود زره کنی مو را

۶ - در کدام گزینه آرایه‌های مقابل بیت نادرست نوشته شده است؟

۱) شدم از دست حزن دوش که حافظ می گفت / مژده وصل تو کو کز سر جان بر خیزم (کنایه - تضمین)	۲) جان شور تلخ پیش تیغ بر / جان چون دریای شیرین را بخر (حس آمیزی - تضاد)	۳) چو گل گر خردهای داری خدا را صرف عشرت کن / که قارون را غلطها داد سودای زر اندوزی (تلمیح - تشبیه)	۴) به ماهی در سرای او شود آزاد صد بنده / به روزی از لباس او شود پوشیده صد عریان (متناقض‌نما - مراعات نظیر)

۷- اگر بیت‌ها را به لحاظ داشتن یکی از آرایه‌های «ایهام تناسب، جناس ناقص اختلافی، جناس ناقص حرکتی، تناقض و جناس تام» از بالا به پایین تنظیم کنیم، کدام ترتیب صحیح است؟

الف) پسر را نشانند پیران ده	ب) کای تیره شده آب به جوی تو ز تو	ج) من بمانم مدام و آن که نهاد	د) به مژده جان به صبا داد شمع در نفسی	ه) گوینده خاموش به جز ناله نباشد
۱) ب - ج - الف - ه - د	۲) د - ب - ج - الف - ه	۳) د - ب - الف - ه - ج	۴) ب - ج - ه - الف - د	

۸- ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «مجاز، تشبیه، استعاره، ایهام تناسب و لف و نشر» در کدام گزینه درست است؟

الف) می‌زند حلقه زلف تو در غارت جان	ب) گر بدین شیوه کند چشم تو مردم را مست	ج) جان صوفی نشد از جام کدورت صافی	د) گر دیدن رخ و ابروی یار نیست	ه) خوردم از دست تو جامی که جهان جرعه اوست
۱) ه، ج، الف، ب، د	۲) ج، ب، ه، الف، د	۳) ه، ج، ب، ه، الف	۴) د، ه، ب، الف، ج	

۹- همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... از نظر تاریخ ادبیات درست است.

- ۱) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند.
- ۲) توجه مردم به واقعیت‌ها و امکانات فنی دنیای جدید در بیداری جامعه مؤثر بود.
- ۳) در عصر بیداری به دلیل تمرکز عمده فعالیت‌های سیاسی و مطبوعاتی در تهران شعر و ادب هم در پایتخت جلوه بیشتری داشت.
- ۴) داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه دارد و این نوع ادبی محصول گذشته است.

۱۰- وزن واژه شعر زیر کدام است؟

«در سحرگاه شبی سرد و سیاه / به جهان چشم گشود / با کسی راز نگفت»

۱) فعلاتن فعلاتن فع لن / فاعلاتن فعلاتن / فعلاتن فع لن	۲) فاعلاتن فعلاتن فع لن / فاعلاتن فع لن / فعلاتن فع لن
۳) فعلاتن فاعلن فع لن / فعلاتن فع لن / فاعلاتن فع لن	۴) فاعلاتن فعلاتن فع لن / فعلاتن فع لن / فاعلاتن فع لن

۱ - آرایه‌های «استعاره، تشبیه، واج‌آرایی، کنایه و ایهام» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

الف) ای عاقل اگر پای به سنگیت بر آید	ب) رحمت نکند بر دل بیچارهٔ فرهاد	ج) از دست کمان مهرهٔ ابروی تو در شهر	د) در وهم نیاید که چه مطبوع درختی	ه) آن کیست که پیرامن خورشید جمالش
فرهاد بدانی که چرا سنگ بریده است	آن کس که سخن گفتن شیرین نشنیده است	دل نیست که در بر چو کبوتر نتپیده است	پیداست که هرگز کس از این میوهٔ نچیده است	از مشک سیه دایرهٔ نیمه کشیده است
- ۱) د، ج، ه، ب، الف   ۲) الف، د، ه، ج، ب   ۳) د، الف، ج، ه، ب   ۴) ه، د، ج، الف، ب

۲ - در بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی تماماً وجود دارد؟
 «بادهٔ گلرنگ تلخ تیز خوشخوار سبک

- ۱) جناس ناهمسان - واج‌آرایی - استعاره - مراعات نظیر
 ۲) ایهام - تناسب - تناقض - کنایه - جناس ناهمسان
 ۳) ایهام - تضاد - تشبیه - جناس همسان
 ۴) تلمیح - تضاد - تشبیه - واج‌آرایی

۳ - نخستین رمان تاریخی چه نام داشت و چه کسی آن را نوشت؟

- ۱) تهران مخوف - مرتضی مشفق کاظمی
 ۲) یکی بود یکی نبود - محمدعلی جمالزاده
 ۳) شمس و طغرا - محمدباقر میرزا خسروی
 ۴) جعفر خان از فرنگ برگشته - حسن مقدم

۴ - در کدام گزینه آرایهٔ متناقض‌نما به کار رفته است؟

- ۱) همهٔ بیشی تو بگاهی هم کمی تو فزایی   ۲) عجب مدار که در عین درد خاموشم
 ۳) آب آتش فروز، عشق آمد
 ۴) کسی با او نه و او با همه گس

۵ - همهٔ گزینه‌ها به جز ..... فاقد اختیارات شاعری زبانی هستند.

- ۱) خوش می‌کشد به سوی تو این عشق سرکشم
 ۲) گه خال دانه می‌کشدم گه کمند زلف
 ۳) از آب چشم و آتش دل بی تو هر زمان
 ۴) گر صد رهم رقیب کشد از جفا هنوز
 ۵) گر از جفا رقیب نسازد مشویشم
 ۶) چون صید ناتوان ز جفا در کشاکشم
 ۷) گاهی در آب غوطه‌ور و گه در آتشم
 ۸) من با امید وصل تو با باده سرخوشم

۶ - آرایه‌های بیت «هر که او مشتری‌ات گشت زهی طالع سعد / وان که در مهر تو چون ماه بیفزود و بکاست، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) ایهام - اسلوب معادله - تشبیه - استعاره
 ۲) تشبیه - ایهام تناسب - تضاد - مراعات نظیر
 ۳) تشخیص - ایهام - تضاد - کنایه
 ۴) ایهام تناسب - جناس - تشبیه - استعاره

۷ - کدام بیت پایه‌های ناهمسان دارد؟

- ۱) تو هیچ عهد نیستی که عاقبت نشکستی
 ۲) دلا زرنج حسودان مرنج و واثق باش
 ۳) دل همچو سنگت ای دوست، به آب چشم سعدی
 ۴) هر سلطنت که خواهی، می‌کن که دلپذیری
 ۵) مرا بر آتش سوزان نشاندی و ننشستی
 ۶) که بد به خاطر امیدوار ما نرسد
 ۷) عجب است اگر نگردد، که بگردد آسیابی
 ۸) در دست خوبرویان، دولت بود اسیری

۸ - اولین رکن کدام بیت، مشمول اختیار وزنی شده است؟

- ۱) روضهٔ پاک رضا دیدن اگر طغیان است
 ۲) چه سبب به سوی خراسان شدنم نگذارند
 ۳) همه بر جاه همی ترسم و بر جان که مباد
 ۴) منم آن صبح نخستین که چو بگشایم لب
 ۵) شاید بر ره طغیان شدنم نگذارند
 ۶) عندلیم به گلستان شدنم نگذارند
 ۷) جاه و جانی که تن آسان شدنم نگذارند
 ۸) خوش فروخندم و خندان شدنم نگذارند

۹ - آرایه‌ی مقابل همه‌ی ابیات به استثنای بیت گزینه‌ی ..... صحیح است.

در قلم آورد حافظ قصه‌ی لعل لبش	۱	آب حیوان می‌رود هر دم ز اقلام هنوز (تلمیح)
شماه‌ای گر ز تو در عالم علوی برسد	۲	قدسیان رقص بر این گنبد گردان آرند (اشتقاق)
مگر میان ضعیفش تن نحیف من است	۳	که هیچ هستی از او در میان نمی‌بینم (جناس تام)
شبان وادی ایمن گهی رسد به مراد	۴	که چند سال به جان خدمت شعیب کند (مراعات نظیر)

۱۰ - همه‌ی موارد از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری است؛ به جز:

توجه به مردم، آزادی	۱	تعلیم و تربیت جدید، قانون	۲
دانش‌ها و فنون جدید، وطن	۳	معنی‌گریزی و ابهام در شعر، مدح و هجو	۴

۱ - در رکن پایانی همه بیت‌ها به جز ..... اختیار شاعری ابدال صورت گرفته است.

- ۱ تا بود بار غمت بر دل بی‌هوش مرا / سوز عشقت نشانند ز جگر جوش مرا
 ۲ سرو بالای کمان‌ابرو اگر تیر زند / عاشق آن است که بر دیده نهد پیکان را
 ۳ چشم گریان مرا حال بگفتم به طیب / گفت یک بار ببوس آن دهن خندان را
 ۴ کاشکی پرده برافتادی از آن منظر حسن / تا همه خلق ببینند نگارستان را

۲ - کدام گزینه از موارد سطح ادبی نثر دوره معاصر است؟

- ۱ از واژه‌های عربی نسبت به گذشته کاسته شده است.
 ۲ در این دوره گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد.
 ۳ شماری از واژه‌های اروپایی به زبان این دوره راه یافته‌اند.
 ۴ بسیاری از افعال در نثر این دوره حذف می‌شوند.

۳ - پایه‌های آوایی کدام بیت‌ها یکسان است؟

- الف) آن که خط آفرید و روزی داد / یا فضیلت همی‌دهد یا بخت
 ب) جوان گوشه‌نشین شیرمرد راه خداست / که پیر خود نتواند ز گوشه‌ای برخاست
 ج) تو آن درخت گلی کاعتدال قامت تو / بُرد قیمت سرو بلندبالا را
 د) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها
 ه) درون ما ز تو یک دم نمی‌شود خالی / کنون که شهر گرفتی روا مدار خراب
- ۱ الف، ب، ه / ۲ ب، ج، ه / ۳ الف، ج، د / ۴ ب، ج، د

۴ - در بیت کدام گزینه آرایه «حس آمیزی» به کار رفته است؟

- ۱ چشمه خورشید تویی، سایه‌گه بید منم / چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم
 ۲ جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو / چون بوی تو دارد جان، جان را هله بنوازم
 ۳ از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر / یادگاری که در این گنبد دوآر بماند
 ۴ میان گریه می‌خندم که چون شمع اندرین مجلس / زبان آتشینم هست، لیکن در نمی‌گیرد

۵ - ارکان عروضی بیت زیر، پس از تقطیع کدام است؟

- «هر که نداند سپاس نعمت امروز / حیف خورد بر نصیب رحمت فردا»
- ۱ مفتعل فاعلات مفتعل فاع / ۲ مفتعلن فاعلات مفتعلن فاع / ۳ مفتعلن فاعلن مفتعلن فاع / ۴ مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاع

۶ - کدام بیت آرایه ایهام تناسب ندارد؟

- ۱ حدیث قامت تو گر مؤذنان شنوند / به عمر خویش نیابند بعد از این به فلاح
 ۲ دوش در راه خیالت عجز شوق آهنگ داشت / سعی جولانی که نازش‌ها به پای لنگ داشت
 ۳ همچو مجنون از رخ لیلی خویش / کرده‌ای تو چارقی را دین و کیش
 ۴ نقش ادوار سپهر ار بشناسی دانی / کاین مخالف نکند کار کسی هرگز راست

۷ - آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱ گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از نازکی آزار رساند بدنش را (اغراق)
 ۲ یکی بی‌زیان مرد آهنگرم / ز شاه آتش آید همی بر سرم (استعاره)
 ۳ بنالد جامه چون از هم بدری / بگرید رز چو شاخ او ببری (حسن تعلیل)
 ۴ هیچ جوینده ندانست که جای تو کجاست / آخر ای خانه‌برانداز سرای تو کجاست (حس آمیزی)

۸ - کدام بیت بر وزن «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن» سروده نشده است؟

۱) امروز روز شادی و امسال سال گل	نیکوست حال ما که نکو باد حال گل
۲) عشق جمال جانان دریای آتشین است	گر عاشقی بسوزی زیرا که راه این است
۳) گر بر کنم دل از تو و بردارم از تو مهر	آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم؟
۴) تا هستم ای رفیق ندانی که کیستم	روزی سراغ وقت من آبی که نیستم

۹ - در کدام بیت آرایه‌های «ایهام تناسب، اغراق، مجاز، استعاره» تماماً وجود دارد؟

۱) چنان شیرینی ای خسرو که چون فرهاد در کویت	جهانی چون مگس جمعند بر دکان حلوایی
۲) باز مرغ دل من در گره زلف کزّت	همچو کبکی است که در چنگ عقاب افتاده است
۳) خواجه مدام جرعه مستان عشق نوش	وز اعتراض مردم هشیار غم مخور
۴) ریخت چون دندان، شود افزون غم نان، خلق را	سد راه شکوه روزی است دندان، خلق را

۱۰ - شاعر در کدام بیت از آرایه «اغراق» بهره جسته است؟

۱) هر نفس آهم ز شاخ سدره آتش می فروخت	هر دم افغانم کلاه از فرق فرق می ربود
۲) هر قدر صائب شود بنیاد نخل عمر سست	ریشه طول امل در دل شود محکم مرا
۳) طمع ز اختر دولت مدار یکرنگی	که هرچه سبز کند آفتاب، زرد کند
۴) به یک خزان مکن از حسن خویش قطع امید	که گلستان تو را نوبهار بسیار است

۱ - در همه گزینه‌ها، به جز گزینه ..... آرایهٔ لف و نشر به کار رفته است.

- ۱) فلک در خاک می‌غلطید از شرم سرافرازی
 ۲) فرو رفت و بر رفت روز نبرد
 ۳) قربان آن بناگوش، وان برق گوشواره
 ۴) ربوده است و گرفته است و بُرده است به عُنف (زور)
 ۵) ز لاله تاج و ز گل یاره (دست‌بند) از سمن دستار

۲ - وزن بیت زیر کدام است؟

«رفتی به چمن لیک قفس گشت نصیبت
 غیر از قفس ای مرغ گرفتار چه دیدی؟»

- ۱) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
 ۲) مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن
 ۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
 ۴) مستفعل مستفعل مستفعل مستف

۳ - به ترتیب کدام شاعر پرچمدار بازگشت ادبی است و آشنایی با اشعار چه کسی، طبع فرخی یزدی را شکوفا کرد؟

- ۱) صبا - سعدی
 ۲) نشاط - سعدی
 ۳) هاتف - مسعود سعد
 ۴) صبا - مسعود سعد

۴ - در کدام گزینه سه مورد اختیار وزنی ابدال صورت گرفته است؟

- ۱) جهان حسن تو داری به زیر خاتم زلف
 ۲) رسول من سوی تو باد صبح دم باشد
 ۳) ز وصل گویی کم گوی، آن مرا گویند
 ۴) بر آن دیار که باد فراق تو بگذشت
 ۵) تو راست معجزه و نام تو سلیمان است
 ۶) ازین قبل نفس باد صبح دم سرد است
 ۷) مرا ز درد چه پروای وصل هجران است
 ۸) به هر کجا که کنی قصد قصر ویران است

۵ - کدام اختیار شاعری ربانی و کدام اختیار شاعری وزنی در بیت زیر صورت گرفته است؟

«یار با ماست چه حاجت که زیارت طلبیم
 دولت صحبت آن مونس جان ما را بس»

- ۱) حذف همزه - ابدال
 ۲) حذف همزه - بلند بودن هجای کشیده پایانی
 ۳) تبدیل مصوت بلند به کوتاه - قلب
 ۴) تبدیل مصوت کوتاه به بلند - ابدال

۶ - در کدام بیت «حس آمیزی» به کار رفته است؟

- ۱) نگاهی گرم یعنی دل‌نوازیم
 ۲) دلیل کاروان اشکم آه سرد را مانم
 ۳) شیرین تر از آنی به شکر خنده که گویند
 ۴) غرقهٔ دریای اشکیم از غمش سر تا قدم
 ۵) ربانی نرم یعنی چاره‌سازیم
 ۶) اثر پرواز داغم، حرف صاحب درد را مانم
 ۷) ای خسرو خوبان که تو شیرین زمانی
 ۸) لیک از هجران او در نار سوزان اندریم

۷ - در کدام بیت اختیار وزنی قلب به کار رفته است؟

- ۱) هر که رساند به من شعر تو چونان بود
 ۲) خواب مرا بیسته‌ای نقش مرا بشسته‌ای
 ۳) خانه پرداز سلامت عشق جان‌فرسای ماست
 ۴) میان او که خدا آفریده است از هیچ
 ۵) که بوی پیراهنی به پیر کنعان برد
 ۶) وز هم‌ام گسسته‌ای بی تو به سر نمی‌شود
 ۷) فتنه انگیز قیامت قامت دلجوی توست
 ۸) دقیقه‌ایست که هیچ آفریده نگشادست

۸ - ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «ابهام تناسب - کنایه - تشبیه - تلمیح - تناقض» کدام است؟

- الف) محمود بود عاقبت کار در این را
 ب) غیر عربانی لباسی نیست تا پوشد کسی
 ج) ای گدایان خرابات خدا یار شمامست
 د) ای عنصر تو مخلوق از کیمیای عزت
 ه) به منجنیق عذاب اندرم چو ابراهیم
 ۱) گر سر برود در سر سودای ایازم
 ۲) از خجالت چون صدا در خویش پنهانیم ما
 ۳) چشم انعام مدارید ز انعامی چند
 ۴) و ای دولت تو ایمن از وصمت (عیب) تباهی
 ۵) به آتش حسراتم فکند خواهندی

- ۱) ب - ج - الف - د - ه
 ۲) الف - ج - ه - د - ب
 ۳) ب - ج - د - الف - ه
 ۴) الف - ج - د - ه - ب

۹ - آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«خیال ابرویت پیوسته در گوش دلم گوید / کزان چون ماه نو گشتم که با خورشید پیوستم»

- ۱ استعاره، ایهام، اغراق، مجاز
۲ جناس، استعاره آشکار، حسن تعلیل، جناس ناهمسان
۳ تشبیه، تشخیص، ایهام تناسب، حسن تعلیل
۴ مجاز، اسلوب معادله، تشخیص، ایهام تناسب

۱۰ - کدام بیت فاقد اغراق است؟

- ۱ سوزشان آتش طور موسی
۲ هزار بار به خون جگر طهارت کرد
۳ ز دلبندان آن عالم دل ما هم تو را جوید
۴ دیشب به سیل اشک ره خواب می‌زدم
داغشان مهر محراب زرتشت
که تا جمال تو را چشم من زیارت کرد
که از خوبان این گیتی تو بودی اختیار ما
نقشی به یاد خط تو بر آب می‌زدم

۱ - در همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... نام دو تن از پیشگامان ساده‌نویسی در نثر دوره بیداری ذکر شده است.

- ۱) ناصرالدین شاه قاجار - زین‌العابدین مراغه‌ای
 ۲) عبدالرحیم طالبوف - علامه دهخدا
 ۳) اشرف‌الدین گیلانی - ملک‌الشعراى بهار
 ۴) قائم‌مقام فراهانی - میرزا آقاخان کرمانی

۲ - با توجه به وضعیت عمومی زبان و ادبیات عصر بیداری، کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- ۱) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه کوتاه فارسی و عوام‌فهم پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود.
 ۲) علامه دهخدا، مدیر مسئول روزنامه صوراسرافیل، نوشته‌های طنز آمیز خود را با عنوان چرند پرند در آن روزنامه منتشر می‌کرد.
 ۳) از مهم‌ترین ترجمه‌ها در عصر بیداری، «سرگذشت حاجی بابا اصفهانی» از جیمز موریه است که توسط میرزا یوسف اعتصامی ترجمه شد.
 ۴) ملک‌الشعراى بهار با انتشار دو مجله به نام‌های «دانشکده» و «بهار» در عرصه روزنامه‌نگاری، مسائل سیاسی و اجتماعی را بیان می‌کرد.

۳ - همه گزینه‌ها به جز ..... در یک وزن سروده شده است.

- ۱) در نوازش‌های باد / در گل لبخند دهقانان شاد / در سرود نرم رود / خون گرم زندگی جوشیده بود
 ۲) ای قناری‌های شیرین‌کار / آسمان شعرتان از نغمه‌ها سرشار / ای خروشان موج‌های مست / آفتاب قصه‌هاتان گرم
 ۳) هان ای عقاب عشق! / از اوج قلّه‌های مه‌آلود دوردست / پرواز کن به دشت غم‌انگیز عمر من
 ۴) پای دیوار بلند کاج‌ها / در پناه از آفتاب گرم دشت / آهوی چشمان او در سبزه‌زار چشم من می‌گشت

۴ - در کدام بیت آرایه «اسلوب معادله» مشهود است؟

- ۱) تویی بهانه آن ابرها که می‌گریند / بیا که صاف شود این هوای بارانی
 ۲) باران همه بر جای عرق می‌چکد از ابر / پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد
 ۳) به سرو گفت کسی میوه‌ای نمی‌آری؟ / جواب داد که آزادگان تهی دست‌اند
 ۴) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست / جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است

۵ - در رکن پایانی همه بیت‌ها به جز ..... اختیار شاعری ابدال صورت گرفته است.

- ۱) تا بود بار غمت بر دل بی‌هوش مرا / سوز عشقت نشانند ز جگر جوش مرا
 ۲) سرو بالای کمان ابرو اگر تیر زند / عاشق آن است که بر دیده نهد پیکان را
 ۳) چشم گریان مرا حال بگفتم به طیب / گفت یک بار بیوس آن دهن خندان را
 ۴) کاشکی پرده برافتادی از آن منظر حسن / تا همه خلق ببینند نگارستان را

۶ - نوع ایهام به کار رفته در همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... ایهام تناسب است.

- ۱) رفته است عزیز من و مکتوب نوشته است / یوسف خبر خویش به یعقوب نوشته است
 ۲) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است / وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است
 ۳) از چنگ منش اختر بد مهر به در برد / آری چه کنم دولت دور قمری بود
 ۴) روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / ز آن زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما

۷ - در بیت زیر، کدام واژه، ایهام دارد؟

- بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است
 وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است
- ۱) مهر   ۲) رخ   ۳) عمر   ۴) دیجور

۸ - کدام یک از گزینه‌های زیر جزء ویژگی‌های شعر دوره بیداری نیست؟

- ۱) قالب‌های شعر دوره بازگشت مانند گذشته ادامه یافت.
 ۲) اغلب شاعران به زبان مردم کوچه و بازار شعری گفتند.
 ۳) کلیه شاعران این دوره به قالب‌های قصیده و مثنوی توجه داشتند.
 ۴) قالب‌های مثل مستزاد و چهار پاره بیشتر مورد توجه شاعران قرار گرفت.

۹ - در بیت: «گناه آید از بنده خاکسار / به امید عفو خداوندگار» از کدام یک از اختیارات شاعری استفاده شده است؟

- ۱ قلب ۲ حذف همزه ۳ کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۴ ابدال

۱۰ - وزن کدام بیت را می‌توان به دو صورت همسان و ناهمسان برش هجایی داد؟

- ۱ جز دل که گیرد جای من جز من که گیرد جای دل
 ۲ در سوخته پنهان نتوان داشتن آتش
 ۳ در حلقه کارزار جان دادن
 ۴ یا چشم نمی‌بیند یا راه نمی‌داند
- گر دل بمیرد وای من گر من بمیرم وای دل
 ما هیچ نگفتیم و حکایت به درافتاد
 بهتر که گریختن به نامردی
 هر کاو به وجود خود دارد ز تو پروایی

۱ - در کدام گزینه «اسلوب معادله» وجود ندارد؟

- ۱) پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما
 ۲) زیاران کینه هرگز در دل یاران نمی ماند
 ۳) هرچند صائب می روم سامان نومیدی کنم
 ۴) بی کمالی های پاکان زود بر مردم هویدا می شود
- آینه کی برهم خورد از زشتی تمثالها
 به روی آب جای قطره باران نمی ماند
 زلفش به دستم می دهد سر رشته آمالها
 موی اندر شیر خالص زود پیدا می شود

۲ - ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه های «تضاد - حس آمیزی - اسلوب معادله - استعاره - ایهام» در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) گر شدیم از باده بدنام جهان تدبیر چیست؟
 ب) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
 ج) نیست غیر از دست خالی پرده پوشی سرو را
 د) در گذار سیل نتوان پشت بر دیوار کرد
 ه) گفتم که نشینم به درت تا به درآیی
- همچنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
 سهی قدان سیه چشم ماه سیما را
 خار چندین جامه رنگین ز گل پوشیده است
 در سواد دیده من خواب چون گیرد قرار
 چندان بنشین گفت که جانت به درآید
- ۱) ب - ج - د - الف - ه
 ۲) الف - ج - ب - ه - د
 ۳) الف - ب - د - ج - ه
 ۴) ب - د - ج - ه - الف

۳ - نام بحر بیت کدام گزینه «هزج مسدس محذوف» است؟

- ۱) دیر آمدی ای نگار سرمست
 ۲) نشاید گفتن آن کس را دمی هست
 ۳) ما را سرِ باغ و بوستان نیست
 ۴) انگشت‌نمای خلق بودن
- زودت ندهیم دامن از دست
 که ندهد بر چنین صورت دل از دست
 هر جا که تویی تفرج آن جاست
 زشت است ولیک با تو زیباست

۴ - همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه ..... دربارهٔ شعر معاصر صحیح است.

- ۱) گرایش به نماد در تصاویر شعر معاصر بیشتر می‌شود.
 ۲) انتخاب وزن، متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است.
 ۳) فقط قالب نیمایی و سپید در شعر معاصر هست و قالب سنتی وجود ندارد.
 ۴) ایهام در شعر معاصر پسندیده است.

۵ - در کدام بیت نمی‌توان آرایهٔ «مراعات نظیر» یافت؟

- ۱) گریهٔ شمع از برای ماتم پروانه نیست
 ۲) بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت
 ۳) سر من مست جمالت، دل من دام خیالت
 ۴) برداشته دل ز کار او بخت
- صبح نزدیک است و در فکر شب تار خود است
 شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است
 گهر دیده نثار کف دریای تو دارد
 در ماند پدر به کار او سخت

۶ - ارکان عروضی بیت زیر، پس از تقطیع کدام است؟

- «هر که نداند سپاس نعمت امروز
 حیف خورد بر نصیب رحمت فردا»
- ۱) مفتعل فاعلات مفتعل فعل
 ۲) مفتعلن فاعلات مفتعلن فعل
 ۳) مفتعلن فاعلن مفتعلن فعل
 ۴) مفتعلن مفتعلن مفتعلن فعل

۷ - نام بحر مقابل کدام مصراع، نادرست است؟

- ۱) دل آخر ز دست غمش می‌گریزد
 ۲) چون شوم خاک رهش دامن بیفشاند ز من
 ۳) غنیمت دان اگر روزی به شادی در رسی ای دل
 ۴) آخر نگاهی باز کن وقتی که از ما بگذری
- (مقارب مثنی محذوف)
 (رمل مثنی محذوف)
 (هزج مثنی سالم)
 (رجز مثنی سالم)

۸ - آرایه‌های «حس آمیزی، تشخیص، تشبیه» در کدام بیت دیده می‌شوند؟

۱) اگر تو را به شکر خواب بخت بفریب	تو خواب تلخ عدم را به یاد آر مخسب
۲) سیمرغ کوه قاف حقیقت کنون منم	کو عارفی که قول مرا ترجمان کند؟
۳) گردد از دست نوازش پایه‌ی معنی بلند	مور را شیرین سخن دست سلیمان کرده است
۴) بدو گفت نرم ای جوان مرد گرم	زمین سرد و خشک و سخن گرم و نرم

۹ - کدام سروده در «بحر هزج» است؟

- ۱) ای روح سرد زمستان! / دیگر از آن طلوع طلایی چه مانده است / جز این غروب زرد؟
- ۲) ما به خواب سرد و ساکت سیمرغان ره یافته‌ایم / ما حقیقت را در باغچه پیدا کردیم
- ۳) چو آزادی است در این لحظه‌ها و یادها بیگانه بودن با شکیبایی / چه آزاری است تنهایی
- ۴) بیا آب شو مثل یک واژه در سطر خاموشی‌ام / بیا ذوب کن در کف دست من جرم نورانی عشق را

۱۰ - محتوای کدام گزینه مربوط به دورهٔ بیداری نیست؟

۱) تا بازم از وصال جدا کرد روزگار	با روزگار شوق چه‌ها کرد روزگار
۲) هر کرا مهر وطن در دل نباشد کافر است	معنی حب‌الوطن فرمودهٔ پیغمبر است
۳) بی نیروی قانون نرود کاری از پیش	جز بر سر آهن نتوان برد ترن را
۴) کسی که رو به سفارت پی امیدی رفت	دهید مژده که لال و کر و خموش آمد

۱- در کدام گزینه ویژگی آثار یا زمینه‌های فعالیت هنرمندان مذکور، در کمانک مقابل آن‌ها صحیح است؟

- ۱) سید اشرف‌الدین گیلانی (زبان طنز آمیز) - ادیب‌الممالک فراهانی (غزل‌سرایی) ۲) محمداقبر میرزا خسروی (نمایش‌نامه‌نویسی) - قائم‌مقام فراهانی (نثر ساده)
 ۳) ناظم‌الاسلام کرمانی (پژوهش تاریخی) - علی‌اکبر دهخدا (فرهنگ‌نویسی) ۴) فرّخی یزدی (تصنیف‌سرایی) - ایرج میرزا (هجو و هزل)

۲- وزن بیت زیر کدام است؟

«با دلبری ستمگر و سرکش فتاده‌ام
 کو را خبر ز حال من مستمند نیست»

- ۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ۲) مستفعل فاعلات مستفعل ۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

- ۱) ای رقیب ار نگشایی در دل‌بند به رویم
 ۲) نه من انگشت‌نمایم به هواداری رویت
 ۳) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی
 ۴) در اندیشه بیستم قلم وهم شکستم
- این قدر باز نمایی که دعا گفت فلانت (ایهام تناسب، حسن تعلیل)
 که تو انگشت‌نمایی و خلاق نگرانت (ایهام، کنایه)
 سخن تلخ نباشد چو برآید به دهانت (اغراق، حس آمیزی)
 که تو زیباتر از آنی که کنم وصف و بیانت (لف و نشر، استعاره)

۴- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تضاد - حس آمیزی - اسلوب معادله - استعاره - ایهام» در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) گر شدیم از باده بدنام جهان تدبیر چیست؟
 ب) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
 ج) نیست غیر از دست خالی پرده پوشی سرو را
 د) در گذار سیل نتوان پشت بر دیوار کرد
 ه) گفتم که نشینم به درت تا به درآیی
- همچنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
 سهی قدان سیه چشم ماه‌سیما را
 خار چندین جامه‌ی رنگین ز گل پوشیده است
 در سواد دیده‌ی من خواب چون گیرد قرار
 چندان بنشین گفت که جانت به درآید
- ۱) ب - ج - د - الف - ه ۲) الف - ج - ب - ه - د ۳) الف - ب - د - ج - ه ۴) ب - د - ج - ه - الف

۵- در بیت زیر کدام اختیار شاعری دیده نمی‌شود؟

«خُنک آن دم که نشینیم در ایوان من و تو
 به دو نقش و به دو صورت به یکی جان من و تو»

- ۱) فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول ۲) تبدیل مصوت کوتاه به بلند ۳) حذف همزه ۴) بلند بودن هجای کوتاه پایان مصراع

۶- آرایه‌های به کار رفته در مصرع‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده‌اند؟

- الف) روز از بَرَم چو رفتی، شب آمدی به خوابم
 ب) دل و کثورت جمع و معمور باد
 ج) چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم
 د) چشمی دارم چو لعل شیرین همه آب
- ۱) مراعات‌نظیر - لف‌ونشر - تلمیح - تضاد
 ۲) لف‌ونشر - تضاد - مراعات‌نظیر - تضمین
 ۳) تضاد - مراعات‌نظیر - لف‌ونشر - تضمین
 ۴) تضاد - لف‌ونشر - مراعات‌نظیر - تلمیح

۷- در بیت «تا ترسند این دو طفل هندو اندر مهد چشم / زیر دامن پوشم ازدهای جانفرسای من» کدام آرایه‌ی ادبی به کار نرفته است؟

- ۱) استعاره ۲) تشبیه ۳) تضاد ۴) مراعات‌نظیر

۸- در کدام بیت «حسن تعلیل و استعاره» به کار رفته است؟

- ۱) ز چنگ زُهره شنیدم که صبحدم می‌گفت
 ۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
 ۳) دامن هر گل مگیر و گرد هر شمعی مگرد
 ۴) خدای را مددی ای رفیق ره تا من
- غلام حافظ خوش‌لهجه خوش‌آوازم
 هنوز می‌پرد از شوق، چشم کوب‌ها
 طالب حُسن غریب و معنی بیگانه باش
 به کوی میکده دیگر عَلم برافرازم

۹ - کدام گزینه درباره شعر «پروین اعتصامی» صحیح است؟

- ۱) اوج هنر او در قصایدی است که در آنها به شیوه انوری و سنایی توجه کرده است.
- ۲) آنچه شعر پروین را از دیگران متمایز می‌کند، شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آنهاست.
- ۳) پدرش، نشریه بهار را در سال‌های پس از مشروطه منتشر کرد.
- ۴) صلابت و روانی قصاید پروین یادآور اشعار ناصر خسرو و مسعود سعد است.

۱۰ - در کدام بیت ایهام دیده نمی‌شود؟

۱) صوفی که بی تو، توبه ز می کرده بود دوش	۱) بشکست عهد چون در میخانه دید باز
۲) رحمتی فرما که از باران اشک چشم من	۲) مردم بیچاره را در خانه آب افتاده است
۳) تو که کیمیافروشی نظری به قلب ما کن	۳) که بضاعتی نداریم و فکنده‌ایم دامی
۴) گر در سرت هوای وصال است حافظا	۴) باید که خاک در گه اهل هنر شوی

۱ - کدام یک از نویسندگان زیر از پیشگامان نثر ساده در دوره بیداری نبود؟

- ۱) قائم مقام فراهانی   ۲) مظفرالدین شاه   ۳) عبدالرحیم طالبوف   ۴) میرزا آقاخان کرمانی

۲ - در همه گزینه‌ها به جز ..... اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در رکن اول وجود دارد.

- ۱) گر برانی به گناهان قبیح از در خویشم
 ۲) دست در دامن عفوت زخم و باک ندارم
 ۳) همه را مُلکِ مَجاز است و بزرگی و امیری
 ۴) خالق خلق و نگارنده ایوان رفیعی
- هم به درگاه تو آیم که لطیفی و خیبری
 که کریمی و حکیمی و علیمی و قدیری
 تو خداوند جهانی که نه مُردی و نه میری
 خالق صبح و برآورنده خورشید منیری

۳ - در همه ابیات به جز ..... درون‌مایه‌های شاخص شعر عصر بیداری مشهود است.

- ۱) ترسم که خانه‌ات شود ای محتشم خراب
 ۲) نیستی در فکر آزادی از این جسم گران
 ۳) زنان کشور ما زنده‌اند و در کفن‌اند
 ۴) ذوق بشریت را این عشق کهن گم کرد
- از سیل اشک دیده گریان کارگر
 دامن خود برنیاری زین ته دیوار حیف
 که این اصول سیه‌بختی، از سیه‌رختی است
 عشقی نو و فکری نو اندر بشر اندازید

۴ - ابیات کدام گزینه، مطابق با ویژگی‌های اشعار گروه سنت‌گرا در عصر بیداری سروده شده‌اند؟

- الف) بس کن از این مکابره ای غوک زازخا
 ب) سرچشمه «فین» بین که در آن آب روانست
 ج) هنوز شب نشده، آسمان چراغان شد
 د) در این رمه به جز گرگ دگر شبان ندیدیم
 ه) آن طفل نکوروی که از روشن رویش
- خامش، گرت هزار عروسی است، ور عزا
 نه آب روانست که جان است و روانست
 جهان زیر تو مهتاب نورباران شد
 به پای گل به جز زحمت باغبان ندیدیم
 چون روز برافروخته گردد شب دیچور
- ۱) الف - ج - د   ۲) الف - ب - ه   ۳) ب - ج - ه   ۴) د - ه - الف

۵ - جمله زیر در مورد کدام یک از شاعران زیر صادق است؟

- «وی علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و این شناخت و توانمندی را در خدمت آزادی و وطن‌خواهی در آورد.»
- ۱) فرخی یزدی   ۲) عارف قزوینی   ۳) محمدتقی بهار   ۴) ادیب‌الممالک فراهانی

۶ - ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تضاد - حس آمیزی - اسلوب معادله - استعاره - ایهام» در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) گر شدیم از باده بدنام جهان تدبیر چیست؟
 ب) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
 ج) نیست غیر از دست خالی پرده پوشی سرو را
 د) در گذار سیل نتوان پشت بر دیوار کرد
 ه) گفتم که نشینم به درت تا به درآیی
- همچنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
 سهی قدان سیه چشم ماه‌سیما را
 خار چندین جامه رنگین ز گل پوشیده است
 در سواد دیده من خواب چون گیرد قرار
 چندان بنشین گفت که جانت به درآید
- ۱) ب - ج - د - الف - ه   ۲) الف - ج - ب - ه - د   ۳) الف - ب - د - ج - ه   ۴) ب - د - ج - ه - الف

۷ - پدیدآورندگان هر یک از آثار زیر به ترتیب خالق کدام آثارند؟

- «همسایه‌ها - دری به خانه خورشید - آیین‌های ناگهان - دید و بازدید»
- ۱) مدار صفر درجه - صدای سبز - بی‌بال پریدن - راه آب‌نامه
 ۲) زمین سوخته - از آسمان سبز - ظهر روز دهم - سه‌تار
 ۳) بره گمشده راعی - از این ستاره تا آن ستاره - در کوچه آفتاب - زیارت
 ۴) زمستان ۶۲ - دلاویزتر از سبز - خواب ارغوانی - ارزیابی شتاب‌زده

۸ - در کدام ابیات آرایهٔ «اسلوب معادله» به کار رفته است؟

- الف) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی‌های عشق
ب) مقدار یار هم نفس چون من نداند هیچ‌کس
پ) حد ما نیست که پیش تو بگوئیم سخن
ت) ما گر چه مرد تلخ شنیدن نداریم لیک
- آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است
ماهی که بر خشک اوفتد قیمت بداند آب را
هم تو با ما سخنی گوی که ما گوش کنیم
تلخی که از زبان تو آید شنیدنی است

- ۱ الف و ب   ۲ الف و پ   ۳ ب و پ   ۴ ب و ت

۹ - آرایه‌های مقابل همه ی گزینه‌ها به جز گزینه ی ..... تماماً درست آمده است.

- ۱ مبادا چنین هرگز آیین من / سزا نیست این کار در دین من (مراعات نظیر - جناس)
۲ فتح ما آزاد مردان در شکست خود بود / گو دل از ما جمع دارد دشمن نامرد ما (کنایه - اسلوب معادله)
۳ گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد / اکسیر عشق بر مسم افتد و زر شدم (حسن تعلیل - ایهام تناسب)
۴ شیرینی آن شهد ندیدم به دو عالم / تلخ است هر آن شهد که کردیش برابر (تناقض - حس آمیزی)

۱۰ - وزن بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟

«در نگاهش شکفته روح سحر بر لبانش ترانهٔ توحید»

- ۱ دانه چو طفلی است در آغوش خاک
۲ آمد به فرّخی مه فروردین
۳ چون در آید آجل چه بنده چه شاه
۴ هنر خوار شد جادویی ارجمند
- روز و شب این طفل به نشو و نماست
آورد باز بوی گل و نسورین
وقت چون در رسد چه بام و چه چاه
نهان راستی، آشکارا گزند

۱ - کدام اختیار شاعری وزنی در بیت زیر دیده می‌شود؟

«ای مرغ سحر تو صبح برخاسته‌ای / ما خود همه شب نخفته‌ایم از غم دوست»

- ۱ حذف همزه   ۲ بلند بودن هجای کشیده پایان مصراع   ۳ فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول   ۴ تبدیل مصوت کوتاه به بلند

۲ - آرایه‌های ذکر شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ بلبل و گل در نظرها آتش و خاکستر است / گرم شد از بس گلستان زین هوای سینه‌تاب (لف و نشر، مراعات نظیر)
 ۲ نیست از پیچش موی تو مرا روی رهایی / کاین بلایی ست که پابند من از روز الست است (تلمیح، تضاد)
 ۳ کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور / بشکفد گل‌های وصل از خار هجران غم مخور (تضمین، تضاد)
 ۴ چون مست را خبر نبود از جفای دهر / بر هوشیار به ز شراب و کباب نیست (تناقض، مراعات نظیر)

۳ - در بیت زیر هر دو اختیار شاعری در کدام گزینه دیده می‌شود؟

«دست در دامن مولا زد در / که علی بگذرد از ما مگذر»

- ۱ تبدیل مصوت کوتاه به بلند - ابدال   ۲ ابدال - فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول
 ۳ حذف همزه - بلند به حساب آوردن هجای کشیده پایانی   ۴ قلب - ابدال

۴ - نشانه‌های زیر مربوط به کدام بیت است؟

UU- | - U - U - | - UU -

- ۱ بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم   می‌رود و نمی‌رود ناچه به زر مَحْمَلَم
 ۲ چشمه خورشید تویی، سایه‌گه بید منم   چون که زدی بر سر من، پست و گدازنده شدم
 ۳ ساحل افتاده گفت گرچه بسی زیستم   هیچ نه معلوم شد آه که من کیستم
 ۴ سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی   عشق محمد بس است و آل محمد

۵ - در بیت کدام گزینه آرایه‌های «اشتقاق - تلمیح - جناس - مراعات نظیر» تماماً به کار رفته است؟

- ۱ بکن تیشه‌ی عشق ای رفیق ریشه‌ی تن   مباش کم به صف عاشقان ز کوهکنی
 ۲ چشم آسایش که دارد از سپهر تیزرو   ساقیا جامی به من ده تا بیاسایم دمی
 ۳ صبا خاک وجود ما بدان عالی‌جناب انداز   بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم
 ۴ حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر   به سر نکوفته باشد در سرایی را

۶ - اگر بیت‌ها را به لحاظ داشتن آرایه‌های «استعاره مصرّحه، لف و نشر، تشبیه بلیغ و اغراق، از بالا به پایین، تنظیم کنیم، کدام ترتیب صحیح است؟

- الف) سیل اشک ار بگند خانه مردم نه عجب   ب) کوهکن تا به دل اندیشه شیرین دارد
 ج) به آواز بر جان افراسیاب   د) گر ندیدی قبض و بسط عشق را بر یک بساط
 ۱ ج - د - ب - الف   ۲ ج - د - الف - ب   ۳ د - ج - الف - ب   ۴ د - ج - ب - الف

۷ - به ترتیب نام نخستین رمان تاریخی، اولین رمان اجتماعی و اولین نمایشنامه در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ شمس و طغرا، تهران مخوف، روزگار سپری شده مردم سالخورده   ۲ تهران مخوف، شمس و طغرا، روزگار سپری شده مردم سالخورده
 ۳ شمس و طغرا، تهران مخوف، جعفرخان از فرنگ برگشته   ۴ تهران مخوف، شمس و طغرا، جعفرخان از فرنگ برگشته

۸ - در بیت زیر همه اختیارات شاعری یافت می‌شود، به جز:

«چون گل و می دمی از پرده برون آی و در آ / که دگر باره ملاقات نه پیدا باشد»

- ۱ قلب   ۲ ابدال   ۳ تغییر کمیت مصوت‌ها   ۴ آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

۹ - وزن کدام مصراع در کمانک مقابل آن درست آمده است؟

- ① به تاج هدهدم از ره مبر که باز سفید (مفاعِلن فعلاَتن مفاعِلن فعلاَتن)
 ② بهر کنارش همی کنار گشایم (مفعولُ فاعلاَتُ مفاعیلُ فاعلن)
 ③ صد شعله آتش است در دیده (مستفعل فاعلاَتُ فعلن)
 ④ سرمایه در اندیشه اسباب تلف شد (مفعول مفاعیل مفاعیلُ فعولن)

۱۰ - توضیحات زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

«از شعرهای غربی ترجمه‌های منظوم پدید آورد»، «آشنایی با سعدی طبع او را شکوفا کرد»، «از شاعران غزل‌سرای دوره بازگشت است»

- ① ایرج میرزا - میرزاده عشقی - صبای کاشانی
 ② ایرج میرزا - فرخی یزدی - مجمر اصفهانی
 ③ ملک‌الشعراى بهار - میرزاده عشقی - هاتف اصفهانی
 ④ ملک‌الشعراى بهار - فرخی یزدی - صبای کاشانی